

PARLAMENTDA:

“PREZIDENT MAS’ULIYATGA CHAQIRMOQDA BU OGOHLIK QO’NG’IROG’I

SIYOSIY PARTIYALAR VA DEPUTATLARNI

MUNOSABAT

4

YOSHLAR PARLAMENTI

8

DÓLZARB MAVZU

12

NUQTAYI-NAZAR

13

Pirovard maqsad –

BUXOROLIKLAR FAROVONLIGINI OSHIRISH

Olimlar, fidoyi ustozlar, tinib-tinchimas senatorlaru

XALQ SUYADIGAN DEPUTATLAR SAYLANDI

DAVLAT XORIJ TAJRIBASINI O’RGANYAPTI,

ammo biz – fuqarolar bu amaliyotga tayyormizmi?

JANOB HOKIM,
bu yolg'on xabar edi deng!

ISSN 2010-7114

O'ZBEKISTON – MISR

HANKORLIGIDA YANGI DAVR BOSHLANMOQDA

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev Misr Arab Respublikasi Prezidenti Abdulfattoh as-Sising taklifiga binoan 20 – 21-fevral kunlari rasmiy tashrif bilan ushbu mamlakatda bo'ldi.

O'zbekiston va Misrni, garchi oradagi masofa uzoq bo'lsa-da, tarixiy-madaniy musharaklik, an'anaviy do'stlik va yaqin hamkorlik birlashtirib turadi. Davlatimiz rahbarining ushbu mamlakatga ilk tashrifi ana shu azaliy aloqalarni bugungi zamon talablaridan kelib chiqqan holda, yangi asosda ravnaq toptirishga xizmat qilishi bilan ahamiyatlidir.

Prezidentimizning ushbu tarixiy tashrifidan katta natijalar kutilayapti. Misr biz uchun butun Afrika mintaqasi davlatlarini bog'lovchi darvoza hisoblanadi. Bundan tashqari, ushbu mamlakat axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish bo'yicha boy tajribaga ega.

O'zbekiston va Misr o'z mintaqalarida faol iqtisodiy savdo, investitsiyaviy va logistika muhitini yaratmoqda. Shu salohiyat birlashtirilsa ko'plab yangi bozorlar paydo bo'ladi.

Tashrifning asosiy tadbirlari 21-fevral kuni o'tkazildi.

Qohiradagi "Al-Ittihodiya" saroyida O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevni tantanalik kutib olish marosimi bo'lib o'tdi.

Saroy oldidagi maydonda oliy martabali mehmon sharafiga faxriy qorovul saf tordidi.

Misr Prezidenti Abdulfattoh as-Sisi davlatimiz rahbarini samimiy qarshi olib, maxsus shohsupaga taklif etdi.

Harbiy orkestr ijrosida ikki mamlakat davlat madhiyalari yangradi. So'ng davlat rahbarlari faxriy qorovul safi oldidan o'tib, rasmiy delegatsiyalar a'zolarini qutadilar.

"Al-Ittihodiya" saroyida O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev va Misr Arab Respublikasi Prezidenti Abdulfattoh as-Sising muzokaralari bo'lib o'tdi.

Davlat rahbarlari O'zbekiston – Misr hamkorligini yanada rivojlantirish masalalarini atroflicha muhokama qilib, o'zaro munosabatlarni keng qamrovli sheriklik darajasiga olib chiqishga kelishib oldilar.

Siyosat, xavfsizlik, savdo va sanoat kooperatsiyasi sohalaridagi hamkorlikni tubdan kengaytirish hamda madaniy-gumanitar va ta'lim aloqalarini mustahkamlash masalalari muzokaralarning asosiy mavzulari bo'ldi.

Prezidentlar Misrning "Nazar-2030" strategik rejasini va Yangi O'zbekistonning Taraqqiyot strategiyasi doirasida amalga oshirilayotgan islohotlar bir-biriga hamohang ekanini qayd etdilar.

Davlatimiz rahbari Misr Prezidentini Iqlim o'zgarishi bo'yicha SOR-27 xalqaro sammiti muvaffaqiyatli o'tkazilgani bilan tabrikladi.

Muzokaralar chog'ida yetakchilar ikki tomonlama munosabatlar jadal rivojlanib borayotgani, keng siyosiy muloqot faollashgani, BMT, IHT, SHHT va Qo'shilmalik harakati kabi xalqaro tashkilotlar doirasida o'zaro ko'maklashilayotgani, parlamentlararo aloqalar jadallashganini mamnuniyat bilan qayd etdilar.

Tomonlar korrupsiyaga, xavfsizlik sohasidagi zamonaviy xatar va tahdidlarga qarshi kurashishda tajriba almashishdan, Afg'onistonni barqarorlashtirish va qayta tiklash bo'yicha xalqaro tashabbuslarni qo'llab-quvvatlashdan manfaatdor ekanliklarini bildirdilar.

Savdo-iqtisodiy va investitsiyaviy hamkorlikni rivojlantirishga alohida e'tibor qaratildi. Prezidentlar davlatimiz rahbarining tashrifi arafasida o'tgan O'zbekiston – Misr ish-bilarmonlik tadbirlarining yakunlarini yuksak baholadilar.

O'zaro investitsiyalar jalb qilish uchun qulay sharoitlar yaratishga kelishib olindi. Ikki mamlakat iqtisodiyotlari bir-birini to'ldirib turuvchi xususiyatga ega ekanidan kelib chiqib, beshta aniq yo'nalishda – gaz-kimyoy, to'qimachilik, elektrotexnika, zargarlik va farmatsevtika tarmoqlarida hamkorlik qilish choralarini belgilab olindi.

Sanoat kooperatsiyasini rivojlantirish va yuqori rentabelli qo'shma ishlab chiqarishlar tashkil etish maqsadida O'zbekistondagi erkin iqtisodiy zonalar imkoniyatlaridan foydalanish taklif qilindi.

Energetika sohasida qo'shma loyihalarni amalga oshirish, shuningdek, O'zbekiston va Misrni bog'lab turgan transport yo'laklarini rivojlantirish choralarini ham muhokama qilindi.

Madaniy-gumanitar va diniy aloqalarni rivojlantirish muhimligi qayd etildi. Arab tili mutaxassislarini tayyorlash sohasidagi hamkorlikni rivojlantirish yuzasidan kelishuvga erishildi. O'zbekiston Prezidenti 2024-yilda Arabshunoslik global forumini birgalikda tashkil etish tashabbusini ilgari surdi.

Davlat rahbarlari xalqaro va mintaqaviy ahamiyatga molik dolzarb masalalar yuzasidan fikr almashdilar.

Uchrashuv ochiq, samimiy va do'stona muhitda o'tdi. Yakunda Shavkat Mirziyoyev Abdulfattoh

as-Sisini mamlakatimizga tashrif bilan kelishni taklif etdi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Misr Arab Respublikasiga tashrifi doirasida oliy darajadagi muzokaralar yakuni bo'yicha hujjatlar imzolash marosimi bo'lib o'tdi.

Davlat rahbarlari siyosiy, savdo-iqtisodiy, investitsiya, madaniyat va ta'lim sohalaridagi hamkorlikni kengaytirishga qaratilgan Qo'shma bayonotni qabul qildilar.

Prezidentlar huzurida qator ikki tomonlama hujjatlar imzolandi. Ular ikki mamlakat tashqi ishlar vazirliklari, O'zbekiston Investitsiyalar, sanoat va savdo vazirligi va Misr Investitsiyalar bo'yicha bosh boshqarmasi o'rtasidagi, o'simliklar karantini va himoyasi, jamoat sog'liqni saqlash tizimini tashkil etish, investitsiyalarni jalb qilish va ikki tomonlama investitsiyaviy munosabatlarni mustahkamlash, texnik jihatdan tartibga solish, taraqqiyot masalalarida tajriba almashish kabi yo'nalishlardagi hamkorlikni rivojlantirishni nazarda tutadi.

Shuningdek, O'zbekiston Islom sivilizatsiyasi markazi va Abu Rayhon Beruniy nomidagi O'zbekiston Sharqshunoslik instituti tomonidan Misr Milliy kutubxonasi va arxivi bilan o'zaro anglashuv memorandumlari imzolandi.

Oliy darajadagi muzokaralardan so'ng O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev va Misr Arab Respublikasi Prezidenti Abdulfattoh as-Sisi ommaviy axborot vositalari vakillariga bayonot berdilar.

Davlatimiz rahbari ko'hna va betakror Misr zaminida O'zbekiston delegatsiyasiga ko'rsatilgan samimiy qabul va mehmondo'stlik uchun chuqur minnatdorlik bildirdi. Misr rahbariyati va xalqining ulkan yutuqlari O'zbekistonda xursand qilayotganini aytdi.

Bo'lib o'tgan muzokaralar chog'ida yetakchilar ikki mamlakatda amalga oshirilayotgan keng ko'lami islohotlar – Yangi O'zbekiston strategiyasi va Misrning "Yangi Respublika" dasturi bir-biriga hamohang ekanini, yangi ish o'rinlarini yaratish va kambag'allikni qisqartirish, aholini ijtimoiy himoya qilish va shaharlar infratuzilmasini rivojlantirish borasidagi ishlar uyg'unligi to'g'risida yakdil fikr bildirdilar.

– Biz birgalikda nafaqat ikki mamlakat o'rtasida, balki strategik jihatdan juda muhim bo'lgan mintaqalarimiz orasida

ham mustahkam hamkorlik ko'prigini bunyod etishni maqsad qilganmiz, – dedi mamlakatimiz yetakchisi.

Uchrashuvda davlat rahbarlari siyosiy maslahatlashuvlarni faollashtirish, savdo-iqtisodiy, sarmoyaviy, transport-logistika, madaniy-gumanitar va xavfsizlik sohalaridagi ko'p qirrali aloqalarni kengaytirish masalalarini atroflicha ko'rib chiqdilar.

Savdo-iqtisodiy hamkorlikda mavjud ulkan imkoniyatlar va salohiyat to'liq ishga solinmayotgani alohida qayd etildi, shu munosabat bilan savdoni ko'paytirish uchun amaliy mexanizmlar va samarali choralarini amalga oshirish zarurligi ta'kidlandi.

Birgalikda "yashil" energetika loyihalarini amalga oshirish, ikki davlatni bog'lovchi maqbul transport yo'nalishlarini ishlab chiqish, erkin iqtisodiy zonalar imkoniyatlaridan foydalanish, to'g'ridan-to'g'ri aviaqatnovlarni yo'lga qo'yishga kelishib olindi.

Davlatimiz rahbari yana bir bor Misr kompaniyalari mamlakatimizda o'zaro manfaatli loyihalarni amalga oshirish uchun barcha sharoitlar yaratilishini bildirdi.

Xalqaro va mintaqaviy tashkilotlar doirasida faol o'zaro qo'llab-quvvatlash amaliyotini davom ettirishga ahdlashib olindi. Yetakchilar Afg'onistondagi vaziyatni barqarorlashtirish va ushbu mamlakat xalqiga ko'maklashish

bo'yicha sa'y-harakatlarni susaytirmaslik zarurligini ta'kidladilar.

Xalqlarimizni umumiy din, o'xshash an'ana va urf-odatlariga asoslangan azaliy do'stlik rishtalari bog'lab turadi. Shu munosabat bilan ilm-fan va ta'lim almashinuvlari, umumiy tarixiy va madaniy merosimizni birgalikda o'rganish, yoshlar o'rtasidagi va ijodiy aloqalarni kuchaytirish masalalari ikki tomonlama madaniy-gumanitar hamkorlik kun tartibida alohida o'rin egallashi ta'kidlandi.

Shu ma'noda, ikki mamlakat shoir va adiblari, san'atkorlari va madaniyat arboblarning o'zaro tashriflarini tashkil etishga tayyorlik bildirildi.

Prezidentimiz buyuk alloma bobomiz Ahmad Farg'oniyning ibratli hayot yo'li va ilmiy merosini chuqur o'rganish va yoshlar orasida targ'ib qilish maqsadida ikki mamlakat olimlarining do'stlik ilmiy jamiyatini tashkil etish tashabbusini ilgari surdi.

Davlatimiz rahbari nutqining yakunida O'zbekiston – Misr sammitining natijalari ikki tomonlama munosabatlarni do'st xalqlarimiz farovonligi yo'lida sifat jihatidan yangi darajaga olib chiqishi va ularga uzoq muddatli ruh bag'ishlashiga qat'iy ishonch bildirdi.

Shu bilan O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Misr Arab Respublikasiga rasmiy tashrifi yakunlandi.

O'ZA

PIROVARD MAQSAD – BUXOROLIKLAR FAROVONLIGINI OSHIRISH

Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyevning Buxoroga tashriflari davomida hududlarni rivojlantirish bo'yicha Buxoro ahlining ayni dilidagi taklif va tashabbuslar ilgari surildi, deyish mumkin. Davlatimiz rahbari Bahouddin Naqshband maqbarasini ziyorat qilar ekanlar, Buxoroda yangi marralarni belgilash, odamlarning birini ikki qilish uchun kelganlarini ta'kidladilar.

Shuni alohida qayd etish joizki, keyingi yillarda Buxoro mamlakatimizning har tomonlama rivojlangan hududlaridan biriga aylandi. Viloyatning iqtisodiy salohiyati oshib, odamlarning yashash sharoiti tubdan o'zgardi. Ayniqsa, hududda milliy iqtisodiyotimizda yetakchi tarmoqqa aylanayotgan sayyohlik yo'nalishida katta imkoniyatlar ochildi. Birgina "Buxoroi sharif" nomining o'zi, ajdodlarimizdan qolgan mingdan ortiq tarixiy obidalar dunyo ziyoratchilari va sayyohlar e'tirofini qozonmoqda. Jumladan, o'tgan yili 89 ta katta-kichik mehmonxonalar ishga tushirilgach, ularning soni 485 taga yetdi. Olib borilgan targ'ibot ishlari natijasida sayyohlar soni 3,5 mln. nafardan oshib, 2021-yilga nisbatan o'sish 159 foizni tashkil qildi. Xizmatlar eksporti hajmi 138,2 mln. dollarga yetdi. "O'zbekiston bo'ylab sayohat qil" va "Moziyga sayohat" dasturlari doirasida ichki turizm rivojiga ham alohida e'tibor qaratildi. Xorijiy sayyohlar oqimini oshirish, sayyohlar

2022-YILI 89 TA KATTA-KICHIK MEHMONXONALAR ISHGA TUSHIRILGACH ULARNING SONI 485 TAGA YETDI. OLIB BORILGAN TARG'IBOT ISHLARI NATIJASIDA SAYYOHLAR SONI 3,5 MLN. NAFARDAN OSHIB, 2021-YILGA NISBATAN O'SISH 159 FOIZNI TASHKIL QILDI.

uchun qulay sharoit yaratish maqsadida 2022-yilning iyun oyida ilk bora "Turkish Airlines" kompaniyasi tomonidan Istanbul-Buxoro-Istanbul yo'nalishida to'g'ridan-to'g'ri aviaqatnovlar yo'lga qo'yildi. Vobkent tumanidagi "Shirin" qishlog'ida "Shirin etnoturizm" maskani tashkil etish uchun 2,5 km asosiy yo'l to'la va 2,3 km ichki yo'l joriy ta'mirlandi. Shuningdek, ushbu qishloqda bitta "Etnoturizm" markazi va ekoturizm maskani tashkil qilindi. 13 ta o'tov, 3 ta Wi-Fi nuqtasi, 6 ta hunarmandchilik ustaxonasi va 3 ta milliy choyxona faoliyati yo'lga qo'yilib, 5

ta oilaviy mehmon uylarida sayyohlarni qabul qilish boshlandi. Shu o'rinda hududiy investitsiya dasturlari hamda tashabbuskor tadbirkorlar tomonidan turizm sohasida umumiy qiymati 318,9 mlrd. so'mlik 19 ta loyiha amalga oshirilib, 205 ta yangi ish o'rni yaratilganini ta'kidlash lozim. Viloyatda sanoatni rivojlantirish va energiya ta'minotini yaxshilash masalalari doirasida 6 ta yangi ipakchilik, to'qimachilik, parrandachilik, meva-sabbazovotni qayta ishlash va turizm tarmoqlariga ixtisoslashgan majmualar ishga tushirildi. Buning natijasida 3 ming 500 ta yangi ish o'rni ochildi va ishlab chiqarishga 850 mlrd. so'm sarmoya kiritildi. Bugun energiya ta'minotini yaxshilash masalasiga ham alohida e'tibor qaratilib, qo'shimcha quvvatlar ishga tushirilyapti. Xususan, Buxoroning issiq iqlimidan foydalanib, 740 ta korxonada 22 Megavattli, ijtimoiy obyektlar va ko'p qavatli uylar ustida 11 Megavattli quyosh panellari o'rnatish

rejalashtirildi. 2023-yilda Buxoroni "aholisi to'liq ish bilan ta'minlangan hudud"ga aylantirish maqsadida O'zbekiston Prezidentining "Buxoro viloyatida aholi bandligini ta'minlash va daromadini ko'paytirish, shuningdek, qishloq xo'jaligiga mo'ljallangan yerlardan samarali foydalanishga doir chora-tadbirlar to'g'risida"gi qarori loyihasi ishlab chiqildi. Ushbu qaror ijrosi ta'minlangach, joriy yilda jami 250 mingta shundan 121,2 mingta doimiy va 128,8 mingta mavsumiy ishlarda aholi bandligini ta'minlash bo'yicha aniq manzilli tadbirlar belgilandi. Albatta, Prezidentimiz tomonidan viloyatimizda amalga oshirilishi rejalashtirilgan ishlarda partiya vakillari, deputatlarimiz ham birdek mas'ul. Shundan kelib chiqib, xalqimiz manfaati yo'lidagi vazifalar ijrosini qat'iy nazoratga olishda bor kuch va imkoniyatlarimizni safarbar etamiz.

Maxsud MUHAMMEDOV,
partiyaning Buxoro viloyati
Kengashi raisi

Tanlov

T o'g'ri, buni unchalar ko'zga tashlanmaydigan axborot yoki xabar sifatida qabul qilyapmiz. Kecha ijtimoiy tarmoqlarda Yoshlar siyosati va sport vazirligi hamda Yoshlar ishlari agentligi tomonidan "Yosh kitobxon" tanlovining final bosqichiga start berilgani, 3 ta yosh toifasi bo'yicha 1-o'rin sohiblari prezident sovg'asi — "Spark" avtomobili bilan taqdirlanishi haqidagi xabar tarqaldi. Bundan tashqari, 2-o'rin sohiblariga 50 mln so'm, 3-o'rin sohiblariga esa 30 mln so'm mukofot berilishi, qolgan barcha finalchilar esa 10 mln so'mdan taqdirlanishi ta'kidlandi. Ammo gazetalarimiz, ijtimoiy tarmoqlar bu xabarga unchalik e'tibor qaratmayotganlari bor gap. Faqat o'zini ziyoli bilgan ayrim

bloggerlarga ushbu voqeaning ahamiyatiga katta e'tibor qaratdilar. Masalan, taniqli blogger Zafarbek Solijonov mana shu tanlov kitobxonlar uchun yo'lga qo'yilgan eng zo'r tanlovlardan biri bo'ldi, deb yozdi. Uning fikricha, kitob, sabr, mehnat, qunt va yakunda munosib rag'bat. Bu esa kitob o'qigan odam hech qachon kam bo'lmasligining dalilidir. Ammo tan olaylik 2017-yildan beri o'tkazilayotgan ushbu tadbir orqali jami 3,6 milliondan ortiq yoshlar qamrab olinibdi. Bu gazeta, jurnal va kitoblarni janozasini o'qishga shoshilayotgan ayrim kimsalar yuziga urilgan tarsakiga o'xshaydi. Bas shunday ekan, O'zbekistonda yana bir ulkan tadbirga start berildi deb yoza qolaylik...

Ma'murjon YULDOSHEV

Bahodir MAMATXONOV,
partiya Markaziy kengashi raisi o'rinbosari

ARBIYA

T

A'LIMNING

ASOSIDIR

Nihoyat tarbiya hayot-mamot masalasi ekanini chuqurroq anglay boshladik. Bunda ota-onaning birlamchi vazifasi farzandiga tarbiya berish ekani bejiz tilga olinmayapti. To'g'ri, farzandlar tarbiyasi nafaqat ota-ona, oila, balki butun jamiyat erdangi kunimiz kelajak avlodga qanday ta'lim-tarbiya berganimizga bog'liqdir.

Ma'lumki, sharq dunyosida, ayniqsa, ona zaminimizda yashab, ijod qilgan olimu fuzalolarimiz, ma'rifat va ma'naviyat ahli tomonidan tarbiya haqida tom-tom kitoblar yozilgan, risolalar chop etilgan, bugun ham bu borada yuzlab ilmiy izlanishlar olib borilyapti. Mutafakkir bobolarimizning "Qutadg'u bilig", "Qobusnoma", "Pandnoma", "Axloqi muhsiniy", "Axloqi nosiriy", "Qonuni hikmat", "Odob as-solihim", "Turkiy Guliston yoxud axloq" kabi nodir asarlari ham aslida insonparvarlik, odamiylikning buyuk namunasi sifatida haligacha sevib mutolaa qilinmoqda. Ya'ni, bugun otabobolarimizdan qolgan "Niholmi boshdan, bolani yoshdan" degan hikmat isbot talab qilmaydigan haqiqatga aylanganini tan olyapmiz.

Tarbiya va uning millat rivojidadagi roli haqida gap ketganida tarix va bugungi kunning ushbu masalada uyg'un ekanini ta'kidlash joiz. Mana bir misol: Amir Temur tarbiyaga qanchalar e'tibor qaratgani, ayniqsa, o'z zurriyodlari davomchilari – nabiralari tarbiyasiga davlat ishlaridan ortib, vaqt ajratgani tarixdan ma'lum. Zahiriddin Muhammad Boburning esa ta'lim-tarbiya haqida qoldirgan boy merosi besh asrki yosh avlod uchun ibrat maktabi bo'lib kelmoqda. Buyuk bobokalonimiz, so'z mulkingning sultoni Mir Alisher Navoiy esa yosh avlodni tarbiyalash-o'qitish ishlarini har qanday tasodifiy kishiga topshirishni keskin qoralab, bolani tarbiyalash va unga ilm berish, uning qobiliyatini o'stirish uchun nihoyatda bilimdon va usta tarbiyachi bo'lishi kerakligini uqtiradi. "Bolaga, kichikligidan boshlab, yoshini hisobga olgan holda axloqiy tarbiya bermoq zarur", – deydi bobomiz.

Taniqli alloma va ta'lim-tarbiya fidoiysi, Abdulla Avloniyning "Tarbiya biz uchun yo hayot – yo mamot, yo najot – yo halokat, yo saodat – yo falokat masalasidir" degan gaplari ham hamon o'z dolzarbligini yo'qotgani yo'q. U o'zining "Yashnagan o'lka va axloq" kitobida yozganidek, bolaning sog'lig'i va baxti, avvalo, uning yaxshi tarbiyalanishiga, badanining tozaligiga, e'tiqod hosil qilishiga, yaxshi xulqqa ega bo'lishiga, uni g'ayriaxloqiy xatti-harakatlardan oghlantirilishiga bog'liq. Ma'lumki, XXI asrga kelib, globallashayotgan dunyoda g'oyaviy qarama-qarshiliklar shunchalik keskin tus oldiki, hozirda uning ta'siridan hech bir davlat o'zini to'la himoya qila olmayapti. Eng yomoni, turli mafkuraviy tahdidlar xalqlarning asrlar davomida shakllangan qadriyatlari, an'analarga ta'sir o'tkazmasdan qolmayapti. Yanayam xavotirli tomoni, terrorizm, g'iyohvandlik, jinoyatchilik, diniy ekstremizm va ommaviy madaniyat kabi illatlar borgan sari kuchaymoqda. Mutaxassislarning fikricha, bu bugun dunyoda qariyb 2 milliarddan ko'proq yoshlarni o'z domiga tortmoqda. Ya'ni, dunyoda notinchlikni keltirib chiqarishdan manfaatdor bo'lgan kuchlar o'zlarining g'arazli maqsadlariga erishishda yoshlar armiyasi kuchidan foydalanishga harakat qilmoqda va bunga qaysidir ma'noda erishyapti ham. Aholisining 60 foizdan ziyodi yoshlardan iborat O'zbekiston ham afsuski shunday tahdidlardan chetda qolmayapti. Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyevning "Ma'lumki, yosh avlod tarbiyasi hamma zamonlarda ham muhim va dolzarb ahamiyatga ega bo'lib kelgan. Ammo biz yashayotgan XXI asrda bu masala haqiqatan

ham hayot-mamot masalasiga aylanib bormoqda", degan gaplari yuqoridagi xulosalar bejiz emasligidan dalolat bermoqda. Donishmandlarimiz aytganidek esa "Tarbiya qancha mukammal bo'lsa, xalq shuncha baxtli yashaydi". Davlatimiz rahbarining "Tarbiya mukammal bo'lishi uchun esa bu masalada bo'shliq paydo bo'lishiga mutlaqo yo'l qo'yib bo'lmaydi", degan ta'kidlari ham mamlakatimizda yoshlar tarbiyasiga har qachongidan ko'ta ko'proq qaralayotganini

Statistik ma'lumotlarga qaraganda, 2017-yilda maktabgacha ta'lim qamrovi 27,7 foizni tashkil etgan bo'lsa, 2018-yili 37,7 foiz, 2019-yili 52,3 foiz, 2020-yili 60,9 foizga yetdi. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasida esa kelgusi 5 yilda maktabgacha ta'lim qamrovini 80 foizga yetkazish rejalashtirildi. 2026-yilga kelib 6 yoshli bolalarni 100 foiz maktabgacha tayyorlov tizimi bilan qamrab olish kutilmoqda. Buning uchun esa 7 mingdan ortiq davlat maktabgacha ta'lim muassasalarini

shart-sharoitini yaxshilash shular jumlasidandir. Shu bois, bu sohadaq har bir o'zgarish partiya diqqat markazida turibdi. "Milliy tiklanish"ning g'oya va maqsadlari asosida esa fraksiyamiz a'zolari tashabbusi bilan qonunchilikka bir qator o'zgartishlar ham taklif qilindi. Xususan, yangilanayotgan Konstitutsiyaning 41-moddasi tahrir qilinib, unda davlat maktabgacha ta'lim va tarbiyani rivojlantirishga ko'maklashishi, maktab ishlari, maktabgacha ta'lim va tarbiya davlat nazoratida bo'lishi, bolalarga inkllyuziv ta'lim va tarbiya berilishi kafolatlanishi belgilanmoqda. Bunga erishish uchun esa "Parlament nazorati" va "Deputatlik nazorati" institutlaridan samarali foydalanmoqdamiz. O'tgan yili Xalq deputatlari mahalliy Kengashlardagi deputatlik guruhlari hamda deputatlarimiz bilan birgalikda 1000 ga yaqin maktabgacha ta'lim tashkilotida o'rganishlar olib bordik. Bu jarayonda 505 ta muammoli masala aniqlanib, ularning 372 tasi joylarning o'zida hal qilindi. Maktab va oliy ta'lim muassasalarida olib borilgan o'rganishlar soni 1300 tani tashkil qilgan bo'lib, aniqlangan 1355 ta kamchilik va muammolardan 1055 tasi tezkor bartaraf etildi. Ta'lim sohasi mutasaddilariga chiqarilgan "Deputatlik so'rov"lari soni esa 362 tani tashkil qildi. Bugun nafaqat partiyamiz, balki jamiyatimiz shioriga aylanayotgan "Inson o'zgarimasa, jamiyat o'zgarmaydi" g'oyasi ham aynan tarbiya bilan chambarchas bog'liqdir. Maqsadimiz vatanparvar, yurt taqdiriga befarq bo'lmagan, xalqimizga sadoqat bilan xizmat qiluvchi, keng tafakkurli, ma'naviyati yuksak yoshlarning shakllanishiga yordam berish ekan, bunda albatta, ta'lim asos rolini o'ynashi shart. Yusuf Xos Hojib bobomiz ta'kidlaganlaridek, "Tarbiya ta'limning asosidir".

” 2017-YILDA MAKTABGACHA TA'LIM QAMROVI

27,7 FOIZNI TASHKIL ETGAN BO'LSA, 2018-YILI 37,7 FOIZ, 2019-YILI 52,3 FOIZ, 2020-YILI 60,9 FOIZGA YETDI.

YANGI O'ZBEKISTON TARAQQIYOT STRATEGIYASIDA ESA KELGUSI 5 YILDA MAKTABGACHA TA'LIM QAMROVINI 80 FOIZGA YETKAZISH REJALASHTIRILDI.

anglatadi, albatta. Qayd etish joizki, bugun yoshlarga munosib ta'lim-tarbiya berish, buning uchun avvalo oilaviy qadriyatlarini mustahkamlash, maktabgacha va maktab ta'limini rivojlantirish, ularni hunarli qilish, bandligini ta'minlash Yangi O'zbekiston uchun eng ustuvor masalaga aylandi. Ayniqsa, bunda tarbiya o'chog'i hisoblangan maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratilyapti. Bu borada qator qonun, qaror va davlat dasturlari, maktabgacha ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish Konsepsiyasi, umuman, so'nggi 5 yilda sohani isloh qilishga qaratilgan 100 ga yaqin normativ-huquqiy hujjatlar qabul qilib, 3-7 yoshli bolalarni maktabgacha ta'limga qamrab olishda ijobiy ko'rsatkichlarga erishildi. Natijalar esa YUNISEF kabi xalqaro nufuzli tashkilotlar, dunyoning yetakchi davlatlari tomonidan ham alohida e'tirof etilmoqda.

qurish, 160 mingdan ko'proq kadrlarning malakasini oshirish rejalashtirilgan. Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyevning 2022-yilgi Murojaatnomasining mazmun-mohiyati ushbu masalaga qaratilgani bilan dunyo e'tiborini tortyapti. Unda Jadid bobolarimizning "Najot – ta'limda, najot – tarbiyada, najot – bilimda. Chunki, barcha ezuq maqsadlarga bilim va tarbiya tufayli erishiladi", degan fikrlari yodga olinib, ta'lim-tarbiya sifatini oshirish Yangi O'zbekiston taraqqiyotining yakkayu yagona to'g'ri yo'li ekani alohida ta'kidlandi. Ta'lim-tarbiya ishlari partiyamizning Saylovoldi dasturida ham birlamchi vazifa sifatida belgilab olingan. Jumladan, maktabgacha ta'lim tashkilotlari va umumta'lim maktablaridagi mavjud muammolarni tizimli bartaraf etish, maktabgacha ta'lim muassasalarini tarmog'ini kengaytirish, pedagog va mutaxassislar malakasini oshirish,

So'nggi olti yilda bolalarni maktabgacha ta'lim bilan qamrab olish darajasi 27 foizdan 70 foizga yetishi natijasida bugungi kunda 2 millonga yaqin bola bog'chaga bormoqda. Yaqinda Toshkent shahrida o'tkazilgan YUNESKoning Maktabgacha ta'lim bo'yicha Umumjahon anjumanida ham bu islohotlarimiz yuksak e'tirof etildi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga yo'llagan Murojaatnomasidan

MUROJAATNOMA

O'ZBEKNING BOLASI O'ZBEK QADRIYATLARI BILAN TARBIYA TOPISHI KERAK

Prezident Murojaatnomasini dunyoning g'oyat murakkab va sinovli kunlarida, ya'ni chuqur iqtisodiy va siyosiy inqirozlar, tabiiy bo'ronlar kuzatilib, ziddiyatlar kuchaygan bir paytda jamiyatni yagona maqsad sari birlashtirishga qaratilgan muhim hujjat sifatida taqdim etildi, deyish mumkin. Bugunga kelib chindan ham dunyo kutilmagan o'zgarishlar davriga kirdi. Shuning uchun ham har qanday masalaga global miqyosda, mintaqaviy va so'ngra O'zbekiston nuqtayi-nazaridan kelib chiqqan holda yondashilma maqsadga muvofiqligi ta'kidlanmoqda. Ma'lumki, koronavirus pandemiyasi bilan bog'liq salbiy ta'sirlar bugun ham ko'plab munosabatlarning uzilishiga sabab bo'lmoqda. Bundan tashqari, ayrim mintaqalarda yuzaga kelayotgan notinchliklar dunyo barqarorligiga, eng asosiysi, iqtisodiy taraqqiyotga jiddiy xavf solmoqda. Ming afsuski, ana shunday global muammolar O'zbekistonda ham chetlab o'tmayapti. Lekin shunga qaramay, ya'ni global muammolar zanjiri mustahkamlangan bo'lsada, O'zbekiston keyingi besh yilda yalpi ichki mahsulot hajmini ilk bor 80 milliard dollardan oshirdi. Agar yuqoridagidek tabiiy inqirozlar yuz bermaganida, bugun Yangi O'zbekiston islohotlari kutilganidan ham yuqori natijalar berishi mumkin edi. Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyevning O'zbekiston xalqi va parlamentga yo'llangan Murojaatnomasida ham asosiy

e'tibor yurtdoshlarimizni o'ylantirayotgan ijtimoiy masalalarga qaratilgan bejiz emas. Shuningdek, tarixiy hujjatda mavjud muammolar tahlil qilinib, ularni bartaraf etish yuzasidan aniq vazifalar belgilab berildi. Shu ma'noda ham Murojaatnoma Yangi O'zbekiston islohotlariga yangi to'lqin, yangi kuch berdi deyish mumkin. Nazarimda Murojaatnomaning ta'lim-tarbiya tizimi uchun, umuman, xalqimiz uchun eng muhim jihati bu ta'lim va tarbiya, o'qituvchi va pedagoglar nufuzini oshirish, hurmatli ustozlarning yashash sharoitlarini yaxshilash ishlari 2023-yilda ham eng ustuvor va muhim masala sifatida belgilangani bo'ldi. Shundan kelib chiqib ham joriy yilga yurtimizda – "Insonga e'tibor va sifatli ta'lim yili", deb nom berildi. Shu o'rinda bir haqiqatni tunu kun yodimizdan chiqarmasligimiz kerak: barcha ezguliklar avvalo tarbiyadan boshlanadi. Ma'lumki, tarbiyadek o'ta og'ir va mashaqqatli mehnat yo'q dunyoda. Bugun boshimizga tushgan yoki tushayotgan qiyinchiliklarning bosh sababi ham aslida tarbiya bilan bog'liq. Bunda "Milliy tiklanish" partiyasi tomonidan "Inson o'zgarimsa jamiyat o'zgarmaydi" degan shior bejiz tanlanmaganini ta'kidlash joiz. Zotan, inson o'zgarishi ham tarbiya bilan bog'liq. Agar kutganimizdek yetuk mamlakat taraqqiyotiga xizmat qilish uchun birlashgan, tafakkurli jamiyatni orzu qiladigan bo'lsak, bunday insonlarning shakllanishiga yaxshi ta'lim sababchi ekanini

unutmasligimiz kerak. Lekin tarbiyalanmagan insonga ta'lim berish behudaga oqizilgan suvdek gap. Xuddi poydevor qiyshiq bo'lsa, bino devori ham qiyshiq bo'ladi degandek... Ma'lumki, xalqimizda bola tarbiyasi oildan boshlanadi degan gap bor. Ya'ni, tarbiya oildan boshlanib, bog'chada davom ettiriladi, maktablarda esa yakuniy bosqichiga chiqadi. Shunday ekan, oila, bog'cha va maktab muhitining qanday bo'lishi davlat kelajagiga yo'naltirilgan siyosatni yaqqol ko'rsatib beruvchi omil ekanini ko'rsatadi. Tan olaylik, bugun maktablarimizda tezroq hal qilinishi lozim bo'lgan tog'dek tog'dek muammolar bor. Ana shu muammolar tarbiyasiz, o'z maqsad va tafakkuriga ega bo'lmagan yoshlarning paydo bo'lishiga ham xizmat qilyapti. Afsuski, bunday yoshlar ham bizning kelajagimiz. To'g'ri, tarbiyaga eng avvalo ota-ona va ustozlar mas'uldirlar. Imom G'azzoliy aytganidek: "Bolalar ota-onalariga berilgan bir omonatdir. Bolaning qalbi har qanday naqshu tasvirning xoli bir qimmatbaho gavhardir. U qanday naqsh solinsa, qabul qiladi, qayoqqa bukilsa, egiladi. Agar yaxshilikka o'rgatilsa, shu bilan o'sadi va dunyoyu oxiratda saodatga erishadi. Uning savobiga ota-onasi ham, har bir muallimu ustozlari ham sherik bo'ladi. Agar yomonlikka odatlantirilsa, hayvonlardek o'z holiga tashlab qo'yilsa, oxir-oqibat halok bo'ladi. Gunohi esa uning tarbiyasi uchun javobgar bo'lganlarning gardaniga tushadi". Ammo tarbiya uchun jamiyat mas'ul desak yanada to'g'riroq bo'ladi. Murojaatnomada 2023-yilda ham o'qituvchilarning maqomi, ularning sha'ni va qadr-qimmatini yanada ko'proq himoya qilish, yangilanayotgan Konstitutsiyada bu alohida belgilanishi ta'kidlandi. Xususan, "Ta'lim sifatini oshirish – Yangi O'zbekiston taraqqiyotining yakkayu yagona to'g'ri yo'lidir", degan aniq-tiniq fikr bildirildi. Yoki, donishmandlar aytganidek: "Elni ma'rifat asraydi" degan gap yana bir marta esga olindi. Abdulla Avloniyning bir asr muqaddam aytilgan: "Har bir millatning saodati, davlatning tinchi va rohati yoshlarning yaxshi tarbiyasiga bog'liqdir"

yoki amerikalik buyuk yozuvchi va tarixchi Genri Adamsning "O'qituvchi abadiyatga ta'sir ko'rsata oladi, uning ta'siri qayerda tugashini hech qachon bilib bo'lmaydi", degan purma'no so'zlari mohiyatini bugun har qachongidan ko'ra ko'proq angliayapmiz. G'urur bilan aytishimiz mumkinki, bugun Yangi O'zbekistonda maktabgacha ta'limga berilayotgan e'tibor ko'plab davlatlarga namuna bo'lmoqda. Xulosa qilib shuni aytish joizki, biz tarixda insonni qanday tarbiyalash kerakligini ko'rsata olgan millatimiz. Yaqinda Toshkentda o'tgan YUNESKO shafeligidagi 150 ga yaqin mamlakat vazirlari va vakillari hamda xalqaro tashkilotlar mutasaddilari ishtirokida kichik yoshdagi bolalarga g'amxo'rlik qilish va ta'lim-tarbiya berish bo'yicha II Jahon konferensiyasidagi e'tiroflar ham bu fikrga isbot bo'lishi mumkin. Ta'lim-tarbiya haqida gap ketganida Murojaatnomada joriy yildan boshlang'ich sinflardagi bolalarning mutlaqo yangi metodika asosida o'qitilishi ma'lum qilinganini aytish joiz. Zero, bolalarimizga ona tili va chet tillari, kompyuterda ishlash puxta o'rgatiladi. Kasbhunar, san'at va madaniyatga qiziqishi oshiriladi. Eng muhimi, o'quvchilarda erkin va kreativ fikrlash, jamoada ishlash va muloqot ko'nikmalarini shakllantirish choralarini ko'riladi. Bunda milliy o'zligimiz timsoli, ma'naviyatimiz asosi bo'lgan ona tilimizga e'tibor yanada kuchaytiriladi. Albatta, chet tilini bilish – zamon talabi. Ammo ona tilini bilish zarurati kun sayin ustuvor masalaga aylanayotganini bir soniya bo'lsada, unutmasligimiz kerak. Bunda, albatta, o'zbekning bolasiga o'zbek qadriyatlarini bilan tarbiya berishga, savodini o'zbek tilida chiqarishga alohida e'tibor qaratish lozim. Shu jihatdan, Murojaatnoma xalqimiz farovonligini oshirish, O'zbekistonda rivojlangan davlatlar qatoriga qo'shishdek buyuk va ezu ishlarimizda dasturlamal bo'lishi, shubhasiz.

Taxmina VALIJONOVA,
Chirchiq shahridagi
39-DMTT direktori vazifasini
vaqtincha bajaruvchi

Yana ozgina kuting!

**MIJOZLARGA
ERTAK AYTAYOTGAN
BANK**

**YOKI «ALOQABANK»
BILAN ALOQAMIZ
UZILGAN
BO'LSA-DA, ALOQADA
QOLAYOTGANLARNI
OGOHLANTIRIB
QO'YISH KERAK DEB
HISOBLADIK**

Kelgusi sonlarda

YANGI O'ZBEKISTON

IJTIMOY DAVLAT

Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlis va O'zbekiston xalqiga yo'llagan Murojaatnomasi hamon jamoatchiligimiz tomonidan qizg'in muhokama qilinmoqda. Ma'lumki, ana shu muhim hujjatda 2022-yildagi asosiy natijalarni tahlil qilish bilan birga, yo'l qo'yilgan xato va kamchiliklar bo'yicha yechimlar ham ko'rsatib o'tildi. Eng asosiysi, yaqin kelajakda xalqimizni o'ylantirib kelayotgan ko'plab masalalarga oltita muhim yo'nalish asosida oqilona yechimlar ko'rsatildi.

Shu ma'noda, Murojaatnomani xalqimiz farovonligi va davlatimiz taraqqiyotini ta'minlashga xizmat qiluvchi ezgu harakatlar dasturi deb aytishga barcha asoslar yetarli. Ta'kidlash lozim, "Avval – inson, keyin – jamiyat va davlat" degan ezgu g'oya hayotiyiligini ta'minlash maqsadida so'nggi yillarda mamlakatimizda ijtimoiy va adolatli jamiyat qurish yo'lida xayrli sa'y-harakatlar amalga oshirilmog'da. Inson qadrini ulug'lash, odamlarni rozi qilish, ularning ertaga emas, bugun yaxshi yashashlari uchun munosib turmush sharoitlarini yaratish, jumladan, avvalo muhtojlarni qo'llab-quvvatlab, uy-joy, ish, munosib ish haqi bilan ta'minlash orqali kambag'allikni qisqartirish ustuvor vazifalarga aylandi. Qayd etilishicha, yurtimizda o'tgan yilning o'zida kambag'allik darajasi 17 foizdan 14 foizga tushgan, 1 million aholi kasb-hunarga o'qitilib, ularning ish boshlashiga ko'maklashilib, kambag'allikdan olib chiqilgan. Yangilanayotgan Konstitutsiyada ham «Yangi O'zbekiston – ijtimoiy davlat» degan tushuncha

o'z aksini topayotgani ko'pchilik mutaxassislar e'tiborini tortyapti. Ta'kidlash lozim, bu dunyoning iqtisodiy rivojlangan aksariyat mamlakatlarida amalga oshirilgan eng asosiy tamoyillardan biridir. Yangi O'zbekistonning 2022 – 2026-yillarga mo'ljallangan taraqqiyot strategiyasining IV bobida ham "Adolatli ijtimoiy siyosat yuritish, inson kapitalini rivojlantirish" masalasiga alohida e'tibor qaratilib, strategiyaning 43 ta maqsadi ham bevosita shu bilan bog'liq. Murojaatnomada Yangi O'zbekistonni aynan "ijtimoiy davlat" tamoyili asosida qurish maqsadlari asosiy yo'nalish sifatida belgilanib olingani bu boradagi ishlar 2023-yilda yanada faollashtirilishidan darak beradi. Ya'ni, insonlar salohiyatini ro'yobga chiqarish uchun teng imkoniyatlar, odamlar munosib hayot kechirishiga zarur sharoitlar yaratish, kambag'allikni qisqartirish, birinchi navbatda, e'tiborni Yangi O'zbekiston uchun eng katta investitsiya bo'lgan ta'limni qo'llab-quvvatlashga qaratiladi. Ma'rifatparvar jadid

boblarimizning "Najot – ta'limda, najot – tarbiyada, najot – bilimda. Chunki, barcha ezgu maqsadlarga bilim va tarbiya tufayli erishiladi", degan purma'no so'zlaridan kelib chiqib, maktablarda ta'lim sifati yanada oshiriladi, jamiyatda o'qituvchining obro'-e'tibori ko'tariladi, buning uchun muallimlarga munosib sharoitlar yaratiladi. Umuman, 2023-yildan maktab ta'limini xalqaro ta'lim dasturlari asosida butunlay isloh qilish boshlanadi. Milliy o'zligimiz timsoli, ma'naviyatimiz asosi bo'lgan ona tilimizga bo'lgan e'tibor esa yanada kuchaytiriladi. Ma'lumki, bolaligidan to'yinmagan bola fiziologik jihatdan yetarlicha shakllanmaydi. Ya'ni, bunday bolalar organizmi qabul qilmaydigan, rejalashtirmaydigan, qisqa fikrli, besabr, urushqoq va omadsiz inson bo'lib ulg'ayadilar. Shu bois, aksariyat rivojlangan mamlakatlarda, jumladan, qo'shni va yaqin davlatlar – Qozog'iston va Rossiyada ham boshlang'ich sinf o'quvchilarini bepul o'qatlantirish yo'lga qo'yilgan. Shundan kelib chiqib, partiyamiz Saylovoldi tashviqotlarida O'zbekistonda ham shunday tizimni yo'lga qo'yish tashabbusi ilgari surilgan edi. O'tgan yildan boshlab Qoraqalpog'iston va Xorazmda boshlang'ich sinf o'quvchilarini bepul o'qatlantirish yo'lga qo'yildi va davlatimiz rahbari ta'kidlaganidek, bu borada yetarli tajriba orttirdik. Joriy o'quv yilidan boshlab esa ushbu amaliyot qolgan viloyatlar va Toshkent shahri maktablarida joriy etilishi va buning uchun 2,3 trillion so'm ajratilishi ma'lum qilindi.

Tan olaylik, bugun O'zbekiston dunyo mehnat bozoriga arzon ishchi kuchi yetkazib berayotgan davlatlar qatoriga kirib qoldi. Murojaatnomada ushbu masalaga ham e'tibor qaratilib, maktab bitiruvchilarining 50 foizi mehnat bozoriga hech qanday kasbga

ega bo'lmasdan kirib kelayotgani barchamizni o'ylantirish kerakligi, shu bois, 700 dan ortiq kasb-hunar maktabi, kollej va texnikumlar imkoniyatidan samarali foydalanish zarurligi ta'kidlandi. Shundan kelib chiqib, 2023-yildan boshlab yangi dastur asosida har bir viloyatdagi 1 tadan texnikumda Yevropa kasbiy ta'lim standartlari joriy etiladi. Kelgusi besh yilda esa barcha kollej va texnikumlar ushbu tizim bilan qamrab olinadi. Prezidentimiz raisligida shu yilning 20-yanvar kuni ham aynan ushbu masalada kengaytirilgan yig'ilish o'tkazilib, unda tuman, mahallalarning xususiyatidan kelib chiqib, o'quvchilar maktabning o'zida 64 xil ishchi kasblarga o'rgatilishi taklif etildi. Tanlab olingan maktablarda kasb-hunar ustaxonalari tashkil etish, ularni mahallalarning xususiyatidan kelib chiqib, o'quvchilar bilan ta'minlash vazifasi qo'yildi. Bunga yoshlar yetakchilari va tadbirkorlar ham jalb etilishi, Yoshlar jam'armasidan mablag'lar yo'naltirilishi belgilandi. Murojaatnomada hayot-mamot masalasi bo'lgan maktabgacha ta'lim yo'nalishida ham bir necha vazifalar belgilandi. Kelgusi besh yilda qamrovni 80 foizga yetkazish uchun 600 ming yangi bog'cha o'rni kerakligi qayd etilib, bog'chalar sonini ko'paytirish, ulardagi ta'lim va tarbiya sifatini tubdan yaxshilash bo'yicha besh yillik dastur qabul qilinishi, bog'cha qamrovini kengaytirish bo'yicha xususiy sektorga qo'shimcha sharoitlar yaratilishi belgilandi. Xulosa qilib shuni aytish joizki, Murojaatnomada alohida belgilangan «Yangi O'zbekiston – ijtimoiy davlat» tamoyili xalqimiz manfaatlarini himoya qilishda asosiy omil bo'lib xizmat qiladi.

«YANGI O'ZBEKISTON – RAQOBATBARDOSH MAHSULOTLAR YURTI» DASTURI O'Z SAMARASINI BERMOQDA. BIR YILNING O'ZIDA 2 MINGGA YAQIN TADBIRKORLAR ILK BOR TASHQI BOZORLARGA CHIQQI. KELGUSI YILDA HAM EKSPORT QILUVCHILARGA TRANSPORT VA BOSHQA XARAJATLARINI KOMPENSATSIYA QILISH DAVOM ETTIRILADI.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTI
SHAVKAT MIRZIYOYEVNING OLIY MAJLISGA
YO'LLAGAN MUROJAATNOMASIDAN

Shaxlo ERKINOVA,
Respublika Ma'naviyat va
ma'rifat markazi Bo'ka tumani
bo'linmasi mas'ul xodimi,
partiya faoli

2023

-fevral kunlari Oliy Majlis Qonunchilik palatasi huzuridagi Yoshlar parlamentiga bo'lib o'tgan saylovning yakuniy bosqichi bo'lib o'tdi.

Ma'lumki, "Yoshlar parlamentiga saylov o'tkazish tartibi to'g'risida"gi Nizomga muvofiq, partiyaning Markaziy va hududiy Kengashlarida (36 ta okrug orqali 42 ta tuman va shahar qamrab olingan) saylov shtablari tashkil qilinib, saylovni yuqori saviyada o'tkazish bo'yicha chora-tadbirlari belgilangan edi. Shu yilning 24-yanvardan 4-fevralga qadar 1273 ta nomzod arizasi qabul qilindi.

Olimlar, fidoyi ustozlar, tinib-tinchimas senatorlaru

XALQ SUYADIGAN DEPUTATLAR SAYLANDI

Aytish joizki, dastlabki tahlillar nomzodlar orasida huquqshunolar, tarixchilar, pedagoglar, iqtisodchilar, siyosatshunos va OAV vakillarining nisbatan ko'pligini ko'rsatdi.

Shu bilan birga nomzodlarning 484 nafari (38%) xotin-qizlar, 789 nafari (62%) erkaklardan iborat bo'ldi. Ularning yosh ko'rsatkichi bo'yicha 384 nafari (30,1%) 18-22 yosh oralig'ida, 483 nafari (37,9%) 23-26 yosh hamda 406 nafari (32%) 27-30 yoshdagilar ekan. Yana bir muhim jihati: nomzodlar orasida ilmiy darajaga ega bo'lgan, tengdoshlari orasida o'ziga xos yetakchilik qobiliyatiga ega, davlat va jamoat ishlarida shaxsiy tashabbuslari bilan faol ishtirok etayotgan boshqa millat vakillarining ham borligi bo'ldi.

Saylov shartlariga ko'ra, nomzod 18 yoshga to'lgan, lekin 30 yoshdan oshmagan, oliy (tugallanmagan oliy) ma'lumotli, O'zbekiston fuqarosi bo'lishi lozim edi. Nizomda shuningdek, nomzodlarning kamida 30 foizini xotin-qizlar tashkil qilishi, boshqa partiyalardan farqli o'laroq "Milliy tiklanish" partiyasi a'zosi

bo'lmasada, partiya g'oyalari xayrixoh bo'lganlar nomzod sifatida ro'yxatga olinishi belgilangan edi.

Shundan kelib chiqib, birinchi bosqichda partiya xodimlari, Oliy Majlis Qonunchilik palatasi va mahalliy Kengash deputatlari hamda Yoshlar parlamenti vakillaridan iborat ishchi guruh tomonidan topshirilgan hujjatlar saralandi. Saylov hay'ati a'zolari tomonidan munosib nomzodlarni aniqlash maqsadida suhbatlar ham o'tkazildi. Shart-sharoitdan kelib chiqib, suhbatlar "onlayn" tarzida ham tashkil qilindi.

Shu tariqa hududiy saylov hay'atlari xulosalari asosida birinchi bosqichdan 108 nafar nomzod o'tdi. Nizom talablariga asosan ular orasidan partiyaning Oliy Majlis Qonunchilik palatasidagi o'rniga qarab, hududlar kesimida 36 nafar nomzod tanlab olinishi kerak edi. Ikkinchi bosqichda ham nomzodlar bilan suhbatlar shart-sharoitdan kelib chiqib "onlayn" va "oflayn" shaklda o'tkazildi.

Nihoyat kecha respublika bosqichi yakunlandi. Bir-biridan kuchli, aqlli, tashabbuskor

nomzodlar, so'zamol, ba'zan histuyg'uga, ba'zida esa vazminlikka berilib o'z saylovoldi dasturini himoya qilayotgan yoshlarni kuzatib, yangi avlod vakillari haqidagi ayrim xulosalarimiz aldatchi ekaniga ham amin bo'ldik. Ochig'i, shashti baland, mavjud muammolarni yuzaki emas, chuqur tahlil qilayotgan yoshlarga qarab, ertaga ular orasidan kuchli olimlar, taniqli pedagoglar, tinib-tinchimas senatorlar, o'z saylovchisi uchun jonini ham fido qilishga tayyor deputatlar chiqishiga ishonдик.

To'g'ri, nomzodlar orasida sanoqli bo'lsada ota-onasining zo'rvonligi yoki johilligidan foydalanib, imtiyoz olishga umid qilganlar ham bo'ldi...

Nachora, har qanday saylovda uchraganidek bu safar ham hay'at a'zolaridan qat'iyatli bo'lish talab etildi...

Qayd etish joizki, barcha nomzodlar o'zlarining saylovoldi dasturlarida yoshlarning turli sohalardagi intilishlarini yanada ko'proq qo'llab-quvvatlash, gender tenglik masalasi, tadbirkorlikni rivojlantirish, joylarda bandlikni ta'minlash,

turizm, tarixiy obidalarni asrab-avaylash va boshqa sohalarni rivojlantirishga qaratilgan ko'plab tashabbus va takliflarni ilgari surdilar. Jumladan, ayrim nomzodlar "Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida"gi Qonunni yangi tahrirda qabul qilish, Qonunchilik palatasi, Yoshlar parlamenti hamda partiya guruhlari o'rtasida aloqalarni mustahkamlash bo'yicha ham takliflar berdilar. Boshqa nomzodlar esa yoshlarga sifatli ta'lim berish muammolari, ayniqsa, eng chekka hududlardagi yoshlarga e'tiborni kuchaytirish masalalarini ilgari surdilar.

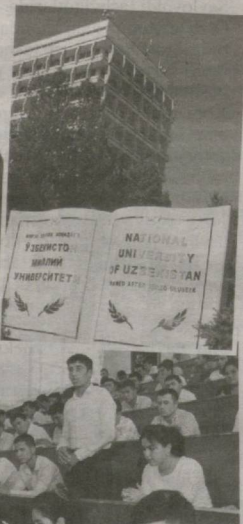
Bundan tashqari, yoshlarga ko'proq imtiyoz berish orqali madaniyat sohasini, xususan, musiqa va san'at maktablari faoliyatini yaxshilash, yoshlarni jismoniy tarbiya hamda sportga jalb etish orqali sog'lom turmush tarzini shakllantirish va boshqa ko'plab tashabbuslar o'rtaga tashlandi.

Partiyamizning "Yoshlar qanoti" tomonidan anachadan buyon yoshlar va bolalar parlamentini tashkil etish g'oyasi ilgari surib kelinayotgan edi,

– deydi Saylov hay'ati raisi Feruza Muhammedjanova. – Shuning uchun ham Saylovoldi dasturimizga Yoshlar parlamentini tashkil etish g'oyasi kiritilgandi. Shuni ta'kidlash joizki, Yoshlarning siyosiy faolligini rag'batlantirishda dunyoda keng qo'llanilgan Yoshlar parlamenti modeli bugun O'zbekistonda ham siyosiy sohadagi eng ma'qul innovatsiyaga aylanganini ta'kidlash lozim. Bu g'oya barcha siyosiy partiyalarning "Yoshlar qanoti" faoliyatini yanada jonlantirishga turtki bo'lishi, shubhasiz. Albatta, saylanayotgan vakillarimiz Yoshlar parlamentida faol ishtirok etib, partiyamiz g'oya va maqsadlarini amalga oshirishda yoshlarning haqiqiy yetakchilariga aylanishlariga umid qilamiz.

Hamdam NIYOZOV,
partiya Markaziy kengashi
bo'lim boshlig'i

P.S. Gazetamizning kelgusi sonida Yoshlar Parlamentiga bo'lib o'tgan saylov yakunlari e'lon qilinadi. Kuting, janobi yoshlar...

IBROHIM ABDURAHMONOV YAXSHI OLIMDIR, LEKIN YAXSHI OLIMDAN HAR DOIM HAM YAXSHI BOSHQARUVCHI CHIQAVERMAS EKAN

Kolumnist Komil Jalilov vazirning bir oy ichidagi ikkinchi sharmandali topshirig'iga e'tibor qaratibdi. «Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligining 2023-yil 14-fevralda barcha oliy ta'lim muassasalari rektorlari va filial direktorlariga «Shoshilich!!!» grifi bilan yuborilgan 02/23-2-son xati ilovasida «jinoyatchilikka moyil», «yot g'oyalar ta'siriga tushish arafasida»gi talabalar ro'yxatini shakllantirishdan tashqari boshqa qiziq bandlar ham bor. Misol uchun: - yoshlar o'rtasida paydo bo'layotgan yomon illatlardan ogoh qilish maqsadida ta'sirchan qisqa hikoyalar nashr qilish, OTMd spektakllar namoyish etish; - quyosh panellarini o'z mablag'lari hisobidan o'rnatish, isitish tizimlarini (kotyollarni) ko'mirga o'tkazish, muqobil energetikani joriy etish bo'yicha dastur ishlab chiqish; - OTMning "sharaf" kodeksini yaratish, xodimlarning ijtimoiy tarmoqlardagi faoliyati bo'yicha e'lon qilinayotgan maqola va fikrlarga tizim sh'a'nini himoya qilish bo'yicha o'z fikrlari bilan ishtirok etishi bo'yicha tushuntirishlar olib borish», deyilgan. Ma'lumot uchun bir necha kun avval Ibrohim Abdurahmonov bitiruvchilari ishga joylashmagan nodavlat OTMni tugatish bilan ham qo'rqitgan, bu esa ko'pchilikning e'tiroziga sabab bo'lgan edi. Boshqaruvchi tomonidan konstitutsiyaga zid bo'lgan bunday qarorlar o'ylab topish, tizimni totalitarlashtirishga, orqaga tortishga olib keladi, albatta.

Ilyos SAFAROV

**KETMA-KET
5 KUN DAM
OLINADI**

Prezidentning "2023-yilda rasmiy sanalarni nishonlash davrida qo'shimcha ishlanmaydigan kunlarni belgilash va dam olish kunlarini ko'chirish to'g'risida"gi farmoniga muvofiq, Navro'z umumxalq bayrami munosabati bilan:

- besh kunlik ish haftasida ishlaydigan xodimlar – 5 kun (18-22-mart kunlari);
- olti kunlik ish haftasida ishlaydigan xodimlar – 4 kun (19 – 22-mart kunlari) ketma-ket dam oladi. Besh kunlik ish haftasida ishlaydigan xodimlarning dam olish kunlari quyidagicha ko'chiriladi:
11-mart — shanba kunidan 20-mart — dushanba kuniga;
25-mart — shanba kunidan 22-mart — chorshanba kuniga.
- Shuning hisobiga besh kunlik ish haftasida ishlaydiganlar 11 va 25-mart kunlari ishga chiqishlariga to'g'ri keladi. Olti kunlik ish haftasida ishlaydigan xodimlar uchun 20-mart — dushanba va 22-mart — chorshanba kunlari qo'shimcha dam olish kunlari bo'ladi. Ish haftasining turidan qat'i nazar barcha xodimlar uchun 23-mart, payshanbadan boshlab odatdagi ish kuni hisoblanadi.

AFSUS VA NADOMAT

CHEKAYOTGANLAR RO'YXATIGA KIRISH NASIB QILMASINI!

Mutaxassislarining yozishlaricha, mahsulot reklama qilishning 30 ga yaqin usullari bo'lib, ular maqsadiga, turiga qarab tijorat, milliy, interaktiv va virusli reklama yo'nalishlariga bo'linar ekan.

Odatda reklama bu biron subyekt tomonidan muayyan qatlam fikrlarini o'ziga jalb etish maqsadida amalga oshiriladigan strategiyadir. Uni shakllantirishda turli xil mafkuralardan foydalaniladi. Shu o'rinda insonning barcha qarorlari psixologik sabablarga ko'ra qabul qilinishini ta'kidlash lozim. Bundan esa reklama beruvchining asosiy maqsadi insonni o'sha narsani xarid qilishi uchun ilhomlantiradigan vositalarni izlashga qaratiladi degan fikr kelib chiqadi.

Shubhasiz, bugun har qadamimizda reklama. Hatto, hayotimizni reklamalarsiz tasavvur qila olmay ham qolyapmiz. Ammo bir yaxshining bir yomoni bor deganlaridek, yoshlarimiz mafkurasiga zarar yetkazadigan, ularning andisha, or, ibo va hayo kabi fazilatlarini yo'qolishiga ham ko'proq reklamalar sabab bo'layotganidan ko'z yumib bo'lmaydi.

Tan olaylik, bugun aksar xususiy telekanallar "notarbiyaviy" seriallar namoyish etish orqaligina kun kechirishyapti. Ma'lumki, bizda barcha oila a'zolari bir dasturxon atrofida ovqatlanadi. Bu jarayonda esa oinaijahn ota-ona va farzand o'rtasidagi hayo pardasini butkul olib tashlovchi qurol vazifasini o'tay boshladi. Ayniqsa, "Sperolin va Mammolin: farzand ko'rishni rejalashtirishda jiddiy qadam" yoki bepustlikni bertaraf eting kabi o'nlab dori vositalari reklamasi o'sha nozik pardalarni yirtib tashlashga xizmat qilaypti. Eng achinarlisi, buni o'sha telekallarning chiroyli kiyingan, minbarlarda odob-axloqdan va'z o'qiydigan dohiylari ham ko'rishyapti, hatto bunday reklamalarni bog'cha yoshidagi bolalarimiz ham she'r kabi yodlab olishyapti. Ilgari bunday dori vositalarini faqat mutaxassis bergan retseptlarda ko'rardik. Balandparvoz bo'lsada aytish kerak: bunday holatlar

turmush tarzimizning ma'naviy negizlariga bolta urishdan ko'ra xavfliroq emasmi?

Bugungi davr yoshlari o'ziga xos "tushunchalar urushi" sharoitida yashamoqdalar. Ayni paytda O'zbekistonda jami aholining 65 foizdan ziyodini 35 yoshgacha bo'lgan yoshlar tashkil etmoqda. Tug'ilish darajasi ham qariyb 1 mln ga yetib qoldi. Ma'lumki, har qanday davlatning jadal rivojlanishi, muayyan yutuqlarga erishishi, xalqning farovon yashashi o'sha davlatda yoshlar ta'lim-tarbiyasi va kelajagiga beriladigan e'tibor darajasiga bog'liq.

Tarbiya, yoshlarga e'tibor haqida gap ketganida bugun G'arbdan kirib kelgan, haqiqiy madaniyatga umuman aloqasi bo'lmagan turli holatlar barchani bir tushga, bir qolipga, bir xil ko'rinishga va bir xil fikrlashga, ya'ni bir xil yashashga, urf-odatlarimizdan, mentalitetimizdan yuz o'girishga undayotganini achchiq haqiqat sifatida tan olmog'imiz kerak. Mana shunday paytda biz mafkura masalasida xato qilmasligimiz kerak.

Tan olaylik: milliy maslak va bir butunlik, avvalo, ommaviy axborot vositalari ta'sirida shakllanadi. Statistik ma'lumotlarga qaraganda O'zbekistonda 54 ta mahalliy telekanal faoliyat olib bormoqda. Lekin ularning hech qaysi biri yoshlar masalasiga bugungi zamon o'zgarishlaridan kelib chiqqan holda e'tibor qaratayotgani yo'q. Hatto ba'zan Yoshlar telekanali yoshlarni umuman esdan chiqarib qo'ydimi deging keladi. Ko'plari esa "ma'naviyat", "ma'naviyat" deyaverib yoshlarimizni MA'NAVIYATDAN bezdirmoqdalar.

Bugun ayrim yoshlarimiz ana shunday holatlar sabab ota-bobolarimiz "qora" degan narsani "oq", "oq" deganini esa "qora" deb uqtirmoqdalar. Bunday bo'lishiga ham o'zgarishlaridan kelib chiqqan holda e'tibor qaratayotgani yo'q. Hatto, ba'zan matbuot va axborot sohasidagi xatolar sabab desak xato bo'lmas.

Qadimdan ayollari ulug'langan, odob-axloq, ibo, iffat, hayo kabi fazilatlar millat ayollarining libosi sanalagan yurtimizda ayollarning ichki kiyimlari, yalang'och ayol tanasi ko'rinishida reklama qilinayotganiga ko'z yumyapmiz. Gapiqsak zamonaviy qarashlarga to'liq deb qabul qilishyapti.

Bu bilan qadriyatlarimizga oyoq bosyapmiz, tariximizni unutib, yuksak ma'naviyat kabi tushunchalarni hisobotlar uchun xo'ja ko'rsinga o'tkaziladigan davra-suhbatlarda tanqid qilishlariga yo'l ochib beryapmiz.

Tarixdan ma'lumki, Islomning oltin davri hamda Temuriylar renessansi davrlarida musulmon va jahon sivilizatsiyasiga bebaho ilmiy-madaniy va ma'rifiy hissa qo'shgan Farg'oniy, Buxoriy, Xorazmiy, Ibn Sino, Beruniy, Mirzo Ulug'bek kabi buyuk ajdodlariga ega o'zbek xalqining kundalik turmushi, jumladan, tarbiya masalalari islom dini bilan bog'liq bo'lgan. Ya'ni, o'zbek xalqining asriy an'analari, jumladan, tarbiya sohasidagi an'analari tabarruk dinimiz bilan bog'liq.

Yoshi kattalarga salom berish, ularni hurmat qilish, yoshi kichiklar va kuchsizlarni avaylash, ilm olish va kasb o'rganishga da'vat, halol mehnat qilishga chaqirish, qo'shnilar bilan xushmuomala bo'lish fazilatlarini o'zbek oilalarida, ularning dinga munosabatlaridan qat'i nazar, yoshlarga singdirilgan. Afsuski, bugun oramizda ilg'or qarashli, o'qimishli, odobl va kelajagini bugundan, yoshlik chog'idan qurayotgan yoshlar bilan bir qatorda, oz bo'lsa-da, savodsiz va gumroh yoshlar ham uchrab turibdi. Kuzatuvlar shuni ko'rsatadiki, bunday yoshlar ham dunyoviy, ham diniy jihatdan, savodsiz bo'lib, ularning oilalarida tarbiyaga kam e'tibor berilgan.

Xulosa o'rnida shuni aytish joizki, farzand ota-onasining umri, qarashlari va hatto orzu-umidlari ko'zguysi hisoblanadi. Barchamiz o'zgarishni o'zimizdan boshlashimiz zarur. O'z faoliyatini tong saharlab artistlar orqali reklama qilishdan boshlaydigan telekanallardan tortib, gazeta muxbirigaacha, blogerdan tortib, o'zi tarbiyaga muhtoj ayrim ota-onasigacha hushyor bo'lalilik: tarbiya hayot-mamot masalasi, bas shunday ekan, farzandlarimiz tarbiyasiga ta'sir qiluvchi har qanaqa omilga qarshi o'z mafkuramizga ega bo'lishimiz, keng nazoratchilik ishlarini amalga oshirmog'imiz darkor.

Aks holda ertaga attang deb qolamiz...

Muxlisa ERGASHEVA,
partiya Markaziy kengashi
bo'lim boshlig'i

”

Eng katta boylik – bu
aql-zakovat va ilm,
eng katta meros – bu
yaxshi tarbiya, eng
katta qashshoqlik – bu
bilimsizlikdir.

SHAVKAT MIRZIYOYEV

FOZSIZ, IMTIYOZLI

250

MILLION
DOLLAR KREDIT

Bugungi kunda ijtimoiy tarmoqlarda «10 daqiqada 45 ming dollar pul topishingiz mumkin» yoki «biroz pul tikib, ko'p mablag' topish mumkin» shiori ostida reklama va e'lonlar tarqatilayotgani inson aqlini shoshirib qo'yadi. Oz mehnat qilib, yaxshi daromad topish kimga yoqmaydi, deysiz?! Biroq xalqimiz «Bir balosi bo'lmasa, shudgorda quyruq na qilar», deb bejizga aytmagan.

Garchi, takror va takror OAVlarida, ijtimoiy tarmoqlarda firibgarlikdan ogoh bo'lishga oid qator video roliklar, lavhalar, maqolalar e'lon qilinyapti, ammo, shunga qaramay, firibgarlar «tuzog'i»ga tushib qolayotgan yurtodshlarimiz soni kundan kunga ortib bormoqda. «Menga Fransiyaning bosh vaziri nomiga ochilgan telegram akkauntidan xabar keldi. Unda «Sizga Fransiyaning bosh vaziri hech qanday garovsiz, foizsiz imtiyozli 250 million dollar kredit ajratdi», deyilgan. Hujjatlarni rasmiylashtirish uchun bir hisobraqamga 1000 dollar to'lashimni aytdi. Keyin «Bu mablag' yetmadi», deb «Yana 1000 dollar to'lov qiling», dedi. Bu pullarni to'ladim. Shundan so'ng Fransiya banki hisobraqamingizni tekshirishni aytyapti, sizga ishonishmayapti, yana 550 dollar to'lashimni, hujjatlarni notariusdan tasdiqlatishim uchun esa 1000 dollar so'radi. Xullas, jami bo'lib, 4 700 dollar to'ladim. So'ng telegram akkauntlarini o'chirib, yo'q bo'lib qoldi. Shundagina firibgarlar «tuzog'i»ga tushganimni angladim...», deydi farg'onalik J.M. «Yaqinda instagramdan AQSHdagi banklarning birida ishlashini aytib, bir ayol

xabar yubordi, – deydi poytaxtlik Laylo Olimova. – O'zbekistonlik bir oila yong'in oqibatida halok bo'lganligi, ularning bankda 333 milliard dollar omonati borligini aytib, shu mablag'ni bo'lishib olishni taklif qildi. Kinga ham g'oyibdan kelgan boylik yoqmaydi?! Bu taklifga rozi bo'ldim. Shunda u «Bu mablag'ni rasmiylashtirish uchun 1000 dollar to'lab bering, deb hisobraqam yubordi. Mablag'ni to'ladim. Shundan keyin notariusga 1000 dollar, bankka 3000 dollar, sudga 2000 dollar so'radi. 333 milliard dollarni olsam, bo'lgani deb, bu pullarni berdim. Bu pullarni to'lab bo'lgach, firibgar «bankir» yo'q bo'lib qoldi. Oqibatda 7000 dollar pulimdan ayrildim. Shu o'rinda fuqarolarga aytgan bo'lar edim: kimdir sizga to'satdan katta meros qoldirishni taklif qilsa, o'chirib tashlang. Bu xabarga bir marta aloqaga chiqsangiz, sizga psixologik ta'sir ko'rsatib o'ziga og'dirib oladi. O'zingiz bilmagan holda katta miqdordagi mablag'ingizni yo'qotib qo'yasiz».

YANA BIR HIYLA...

Yana bir achinarli holat, bugungi kunda ijtimoiy tarmoqlarda yosh qiz va ayollarga firibgarlar «biz nufuzli bir agentlikdanmiz. Sizni suratlarigizni Instagram, Facebookda ko'rib chiqdik. Sizni serialga, kinoga, modellikka taklif qilamiz», deb xabar yo'llamoqda. Bu kabi yolg'on xabarlar bilan firibgarlar qanchadan-qancha opa-singillarimizning sha'ni, qadr-qimmatini to'kib, moddiy va ma'naviy zarar yetkazmoqda. Poytaxtlik Dildora Isroilova ham mana shunday yolg'onlarga aldanib qolgan qizlardan biri. «Xorijning nufuzli bir agentligidan xabar keldi, – deydi Dildora. – O'zini agentlikning rahbari deb tanishtirgan kimsa, kinoga rol o'ynashga taklif etdi. Buning uchun soatiga 300 dollardan 500 dollargacha mablag' to'lashini aytdi. Ular mendan biroz zamonaviy ochiq-sochiq tushgan suratlarini so'rashdi. Yuborganimdan keyin ular menga shantajlik qila boshladi. «Ushbu suratlarigizni internetga tarqatib yuboraman. Agar buni xohlamasang, 1000 dollar pulni mana shu hisobraqamiga tashla», deb tahdid qildi. Bir amallab bor zeb-ziyatimni sotib, pullarni to'ladim. Keyin

har oy shuncha pul talab qila boshladi. Shundan so'ng Ichki ishlar vazirligiga murojaat qildim. Ular menga yordam berdi». O'zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligiga Kiberxavfsizlik markazi matbuot xizmatining ma'lumotiga ko'ra, bugungi kunda mamlakatimizda kiberjinoyatchilikning o'sish tendensiyasi kuzatilmoqda. Xususan, so'nggi 3 yil davomida kiberjinoyat sifatida e'tirof etilayotgan holatlar soni 8 baravarga, ya'ni 600 tadan 5 000 tagacha ortgan. Ta'kidlash lozimki, axborot texnologiyalari vositalaridan foydalanib, sodir etilgan jinoyatlarni aniqlash va fosh etish alohida ko'nikma talab etsada, mazkur turdagi jinoyatlarning 80 foizi ochilgan.

FIRIBGARLIKNING YANA BIR YO'LI...

Internetda eng ko'p tarqalgan yana bir firibgarlik, bu trenydingdir. Ijtimoiy tarmoqlarda yiliga 200 ming foizgacha foyda olishni aytib ko'plab e'lonlar berilmoqda. «Bior biznesga pul tikishdan oldin inson shu biznesni mukammal o'rganib chiqishi kerak, – deydi iqtisodchi Rustam Namofov. – Afsuski, bugungi kunda ko'pchilik tadbirkor bo'lish istagidagi yoshlar tezkor boyib ketish maqsadida internetdagi firibgarlar tuzog'iga tushib qolyapti. Natijada birdaniga bankrot bo'lmoqda. Biznes boshlashning o'z bosqichlari bor. Birinchidan, namuna

sifatida boshlagan ishini asta-sekin amalga oshirishi kerak. Internetda bu borada ma'lumot juda ko'p. Ammo unutmash kerakki, biznes bilan bog'liq ma'lumotlarning 95 foizi ishonchsiz. Buni endigina oliygohni bitirib kelayotgan yoshlar ajrata olmaydi. Treyding sohasi – moliyaviy instrumentlarning yuragi hisoblanadi. Bu aksiyalar yoki valyuta birliklari bo'lishi mumkin. Aksiya bozorida buni biz tahlil qila olishimiz kerak. Misol uchun, ushbu kompaniyaning oylik, yillik hisobotlarini, kelajakdagi rejalarini, hozirgi holati qanaqa, kapitalizatsiya va shunga o'xshagan jarayonlarni tekshirish zarur. Bugungi kunda men treyderman, shu soha orqali sizga daromad qilib beraman, deguvchilarning aksariyati yetarlicha bilimga ega emas. Ammo ular juda yaxshi marketolog. Ya'ni, insonlarning psixologiyasini biladi. Shu «richag»lardan foydalanib, insonlarning mablag'ini o'ziga jalb qilmoqda.

SOXTA KOMPANIYALAR...

Shuni ham aytish o'rinliki, bugungi kunda elektron platformalardan, xususan, quyosh panellari, elektromobilarni quvvatlash stansiyalari va boshqa loyihalarga investitsiya kiritish niqobi ostida moliyaviy piramidalar ortib bormoqda. Nomi anchagina tanilgan yirik kompaniyalarga investitsiyalar kiritish orqali yillik o'rtacha 500 foizdan 2000 foizgacha daromad topishga aholini ishontirib, katta miqdorda pul mablag'larni jalb qilib kelgan yigirmadan ortiq soxta loyihalar aniqlangan.

«Bugungi kunda bunday soxta kompaniyalar turi ko'payib ketgan. O'zlarini qandaydir katta kompaniyaning vakili ekanligini tushuntiradi, – deydi tadbirkor Muhammadamin Rasulov. – Ushbu odamga o'z kompaniyasining litsenziyasini, mablag'larini yuborishadi. Qarabsizki, bizning oddiy xalqimiz bunga ishonib aldanadi. Misol uchun, biz 50 ming so'm, hattoki, 100 ming so'm bilan ham treyding sohasiga jalb qilinib, u orqali firibgarlarning aytganini qilishimiz va yuqori daromadga chiqishimizni aytadi. Biz o'z-o'zidan investitsiya qilamiz. Shunda firibgarlar pullarimizni ko'paytirib berilganini ko'rsatishadi. Soxta platformalar yordamida pulimiz ko'paytirilayotgani, yaqin kunda mablag'ni yechib olish mumkinligini, so'ng kattaroq sarmoya kiritish kerakligini aytadi. Hamma muammo pulni yechish jarayonida boshlanadi». «Dastavval siz kiritgan ozroq sarmoyani, ko'proq yutib olasiz, – deydi toshkentlik fuqaro Farhod Aliqulov. – Keyin sizga katta o'yinlar taklif etiladi.

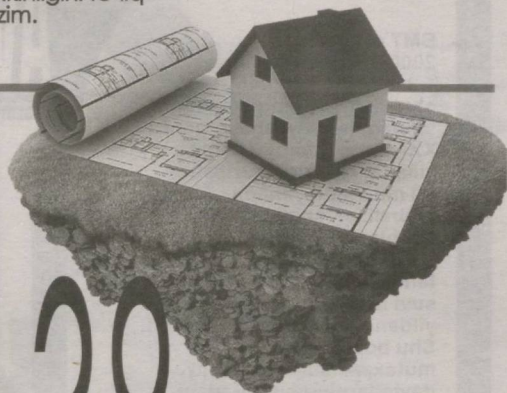
Menga ham 2000 dollarni taklif qilgan. Bu pulni tiksam, 4000 dollar qilib olishimni aytgan. Bu pulni tikishim bilan kompyuterda nimadir buzildi. Nimadir bloklandi. Kompaniyadagilar buni ochish uchun investor kelib pul tikishi kerakligini, shundan keyin bu blok ochilishini aytdi. Bankdan tikilgan pulingiz qaytarib yuboriladi, pulni qaytarib olish uchun foizini siz to'lashingiz kerak, dedi. O'zi qoida bo'yicha bank pul yuborganda, hamma xizmati uchun o'sha puldan foiz ushlaydi. Lekin negadir ular olmaydi. Siz yuborishingiz kerak. Bizga yuborgan puldan olib qolsa bo'ladi-ku desak, yo'q, u pulga tegish kerak emas, deydi. Firibgarlarning psixologik ta'sirida bo'lib, ular aytgan pullarni yuboraverasiz. Oxiri ular xohlagan pulni yig'ib olganidan keyin birdaniga telefon, telegramdagi barcha ma'lumotlar o'chadi. Siz ularga mutlaq kerak bo'lmaysiz. O'shanda aldanganingizni tushunasiz. Fikrimcha, oson va tez pul ishlab olish ishtiyoqi odamni qamrab oladi, aldanyotganini ham bilmaydi. Oson pul topaman deb, katta muammolarga tushib qolmang».

MA'LUMOT O'RNIDA...

Aytish joiz, investitsiya kiritmoqchi bo'lgan mahalliy hamda xorijiy investorlar aldanib qolishlarining oldini olish maqsadida Iqtisodiyot va moliya vazirligining veb-saytida litsenziya olgan O'zbekiston Respublikasida qimmatli qog'ozlar bo'yicha operatsiyani amalga oshirish huquqiga ega bo'lgan bir qator investorlar bor. U yerda brokerlar, investor vositachilarining telefon raqamlari, yuridik manzillari keltirib o'tilgan. Ular biznes boshlamoqchi bo'lganlar uchun zarur maslahat beradi. Internet tarmoqlarida ko'pincha bankdan onlayn kredit olish, turli yutuqli aksiyalarda ishtirok etishga chaqiruvchi e'lonlar beriladi yoki sizga biror xorijlik badavlat insondan meros qolgani aytiladi. Havola orqali o'tganingizda esa sizdan plastik kartangizning amal qilish muddati, ustidagi 16 xonali raqam hamda telefoningizga yuborilgan kodni kiritish so'raladi. Bularni bajarsangiz, kartangizdagi barcha pullar yechib olinadi. Markaziy bankning ma'lum qilishicha, bugungi kunda soxta havolalar yaratilmoqda. Ya'ni, mashhur brendlar yoki banklar, to'lov tashkilotlarining logotiplari bilan bank mijozlariga xabarnomalar tarqatilmoqda. Qandaydir lotereya o'yinlari yoki aksiyalarida ishtirok etdingiz, siz g'olib bo'ldingiz, sovrinlarni olishingiz uchun o'zingizga tegishli bo'lgan ma'lumotlarni kiriting, pullar esa bank

kartangizga yoki elektron hamyonlaringizga tushadi, degan mazmundagi xabarlar tarqalmoqda. Bu xabarlar fuqarolarimiz tomonidan bilib bilmay aldangan holatlar ko'p uchraydi. Har qanday himoya tizimida inson omili eng zaif bo'g'in hisoblanadi. Shunday ekan, hech qachon o'zingizga tegishli bo'lgan bank karta raqami va SMS orqali kelgan tasdiqlash kodlarini notanish odamga bermang. Banklar yoki to'lov tashkilotlari xodimlari hech qachon sizdan bunday ma'lumotlarni so'ramaydi. Chunki bunday ma'lumotlar o'zining tizimida bor. IT firibgarlarining yana bir ko'rinishi internetdagi biror saytni olib, shuning klonini yasaydi. Masalan, internet do'konini yasaganda, uning bitta harfini o'zgartirib qo'yadi. Siz unga e'tibor bermaysiz. Natijada to'lov qilib, parolingizni kiritasiz va sizni barcha Telegram ma'lumotlaringiz, kontaktlaringizni ko'radi. Birinchidan, jozibador narxlarda mahsulotlar qo'yiladi. Uni naqd pulda to'lamoqchi bo'lsangiz, kuryer mahsulotni olib keladi. Mahsulotni pulni to'lamasdan oldin ocholmaysiz. Natijada uyga kelib qutini ochsangiz, ichida g'isht bo'ladi. Mutaxassislarning ma'lum qilishicha, soxta platformalarning IP manzillari chet el serverlarida joylashganligi, ularning aniqlash imkoniyatini cheqlab qo'yilmoqda. Natijada soxta platformalarda investorlar ishtirok etgan shaxslar jabrlanib, kiritilgan mablag'larni ortga qaytarish imkonsiz bo'lib qolmoqda. Bugungi kunda internetda avj olgan firibgarliklardan yana biri erkin savdo maydonchalarida joylashtirilgan e'lonlardir. Huquqni saqlash organlariga murojaat qilgan Nikolay Tarasovning aytishicha, u Olx.uz sayti orqali «Chevrolet Epica» avtomobilini sotib olmoqchi bo'lgan. E'lon muallifi unga ushbu avtomobil Ukrainada ekanini, agar Tarasov puli borligini tasdiqlasa, uni O'zbekistongacha haydab borishga tayyorligini aytgan. Nikolay sotuvchi nomiga 4000 AQSH dollarini o'tkazgan. Shundan so'ng sotuvchi aloqaga chiqmay qo'ygan. Xuddi shunday voqea Said Zoirov ismli fuqaro bilan ham sodir bo'lgan. Unga «Chevrolet Lacetti» avtomobilini haydab kelishni va'da berishgan. Xulosa qilib aytganda, firibgarlar tuzog'iga tushib qolmaslik uchun birinchi navbatda o'zimiz ogoh bo'lishimiz, huquqiy va moliyaviy bilimimizni oshirishimiz kerak.

Shahnoza
MAMATUROPOVA

38 MING

AQSH DOLLARIGA YER SOTMOQCHI BO'LGAN SHAXSGA JINOYAT ISHI QO'ZG'ATILDI

Bosh prokuratura **huzuridagi** **Departament organlari yer savdosi bilan bog'liq noqonuniy holatlarni aniqlab, bunga yo'l qo'ygan shaxslarga nisbatan javobgarlik choralarini ko'rilishini ta'minlashni davom ettirmoqda.** Fuqaro Q.M. Oltinko'l tumani «Qo'shtepa» mahalla fuqarolar yig'ini hududidagi 144 metr kv. zaxiradagi yer maydonini fuqaro M.Z.ga yuqori lavozimda ishlovchi tanishlari yordamida hujjatlarni rasmiylashtirib berish orqali sotishga kelishgan. Buning evaziga 38 ming AQSH dollari olgan. Shu vaqtda u Departament hamda DXNing Andijon viloyati boshqarmalari tomonidan o'tkazilgan tezkor tadbirida ashyoviy dalillar bilan ushlangan. Departament hamda IIVning Andijon viloyati boshqarmalari tomonidan o'tkazilgan tezkor tadbirida esa fuqaro I.K. boshqa bir fuqaro R.E.ning ishonchiga kirib, unga onasi O.T.ga hadya shartnomasi asosidan tegishli bo'lgan 14 sotix yer maydoni va 37 sotix zaxiradagi yer maydonini 35 ming 700 AQSH dollariga sotishini aytib, oldindan 20 ming AQSH dollarini

olgan vaqtda ashyoviy dalillar bilan ushlangan. Departament hamda IIVning Sirdaryo viloyati boshqarmalari tomonidan o'tkazilgan tezkor tadbirida fuqaro M.Sh. Sirdaryo shahar «Do'stlik» mahalla fuqarolar yig'ini hududidan boshqa bir fuqaroga bog' barpo etish uchun ajratilgan 12 sotix yer maydonining 6 sotixini fuqaro X.ga uy-joy qurish uchun sotishga kelishib, 3 ming AQSH dollarini olgan vaqtida ashyoviy dalillar bilan ushlangan. Departament hamda IIBning Piskent tumani bo'limlari tomonidan o'tkazilgan xuddi shunday tezkor tadbirida fuqaro K.J. «B.» bog'dorchilik va uzumchilik shirkatiga qarashli 18 sotix yer maydonini fuqaro R.A.ga 10 ming AQSH dollari evaziga rasmiylashtirib olib berishni va'da qilib, oldindan 2 ming AQSH dollarini olgan vaqtida ashyoviy dalillar bilan ushlangan. Departament matbuot xizmati xabariga ko'ra, mazkur holatlar yuzasidan Jinoyat kodeksining 168-moddasi (firibgarlik) va 28, 211-moddasi (porat berish) bilan jinoyat ishlari qo'zg'atilib, tergov harakatlari o'tkazilmoqda.

AVLAT XORIL TAJRIBASINI O'RGANYAPTI,

BMT ekspertlari 2000-yillardan boshlab 1,2 milliard kishining chuchuk suv tanqis bo'lgan mintaqalarda yashayotgani, XXI asrning uchinchi o'n yilligi o'rtalariga borib, bu muammo yanada globallashtirishini ta'kidlay boshlashdi. O'zbekistonda ham suv tanqisligi, ayniqsa, ichimlik suvi bilan bog'liq muammo yildan-yilga dolzarblashyapti. Shu bois ham mutaxassislarimiz xorijiy davlatlarning bu boradagi tajribalarini o'rganmoqdalar. Shu o'rinda davlatimiz rahbarining Singapurga rasmiy tashrifi doirasida "yashil" texnologiyalar, ko'kalamzorlashtirish, kommunal xo'jalik sohaslarida hamkorlik bo'yicha bir qator kelishuvlarga erishilganini ta'kidlash joiz. Aytish kerakki, maydoni 640 km², aholisi 4,45 mln. bo'lgan Singapur o'tgan asrning 60-yillarida Afrikadagi qashshoq davlatlar qatorida tilga olingan bo'lsa-da, keyingi 50 yilda jadal o'sish sur'atlarini qayd etdi. Vaholanki, o'sha paytda dunyo siyosatchilari ham, iqtisodchiyu, ekspertlari ham mustamlakachilik zulmi ostida uzoq vaqt jabr ko'rgan Singapurning yaqin kelajakda demografik tanglik va ishsizlik muammosiga duch kelishini prognoz qilishgan edi. Ammo ushbu mamlakat juda qisqa muddatda Osiyo mintaqasi va dunyo siyosiy maydonidagi muhim "figura"lardan biriga aylana oldi.

AMMO BIZ –
FUQAROLAR BU
AMALIYOTGA
TAYYORMIZMI?

bilan ta'minlashga qaratilgan maxsus "To'rt jo'mrak" nomli loyihasi muvaffaqiyatli amalga oshirilayotgani ma'lum bo'ldi. Mazkur loyihalarning birinchisi – mahalliy suv yig'ish tizimi, ikkinchisi – Malayziyadan suv olish, uchinchisi – chiqindi suvlarini qayta ishlash va to'rtinchisi – dengiz suvini chuchuklashtirish, ya'ni uni iste'molga yaroqli qilish amaliyotini qamrab olgan. Jumladan, chiqindi suvlarini maxsus tuzilgan kommunal xizmat korxonalaridan tozalashga mo'ljallangan noyob "NEWater" nomli texnologiya ishlatiladi.

Albatta, shu o'rinda o'rinni bir savol tug'iladi: qayta ishlangan suv sifati belgilangan talablarga to'liq javob beradimi? Tadqiqotlarga ko'ra, "NEWater" texnologiyasi yordamida tozalangan suv Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti talablariga to'liq javob beradi. Hatto uni ovqat pishirish va ichimlik suvi sifatida ishlatish mumkin.

Ta'kidlash joizki, bizning mutaxassislar ham Singapurning mamlakat daryolarining quyilish qismida to'g'onlar barpo etishni ko'zda tutuvchi yangi suv ta'minoti tizimlarini qurish tajribasiga

qiziqish bildirmoqdalar. Shuningdek, suv xo'jaligi obyektlarining qurilishi, ekspluatatsiya qilinishi hamda ularning xavfsizligini ta'minlashda yuqori texnologiyalarni joriy qilish tajribasini o'rganish ham foydadan xoli bo'lmagani ta'kidlanayapti. Xususan, Markaziy Osiyo xalqaro instituti bosh ilmiy xodimi Nozim Hasanov Singapurning yomg'ir suvlaridan unumli foydalanish (bunda suv omborlarini yomg'ir suvlari bilan to'ldirish) amaliyotini o'rganib chiqish maqsadga muvofiqligini ta'kidlayapti.

Ma'lum bo'lishicha, Singapurda suv ta'minoti bilan shug'ullanadigan kompaniyalar 2060-yilga qadar ikkita yangi qurilmani ishga tushirish natijasida chuchuk suv hajmini 2 baravarga, "NEWater" zavodlari quvvatini esa 3 baravarga oshirib, suv ta'minotini 80 foizga ko'tarishni rajalashmoqda. Eng muhimi, bu muvaffaqiyatga nafaqat innovatsion yondashuvlar, balki shahar aholisining suvni tejashga bo'lgan jiddiy munosabati va shaxsiy mas'uliyati eng katta hissa bo'lib qo'shilishi aytilmoqda.

Prognozlarga qaraganda, 2050 yilga borib qurg'oqchilik dunyoning to'rtidan uch qismiga ta'sir qila boshlaydi.

O'zbek olimlari ham yaqin 20 yil ichida yurtimizda suvga bo'lgan talab sezilarli oshishi va mavjud suv resurslari keskin kamayishini ta'kidlashmoqda. Bu mamlakatda suv tanqisligi besh barabarga oshadi va O'zbekiston suv tanqisligi bo'yicha qizil hududlar qatoriga qo'shiladi, deganidir. Jahon banki ekspertlari tadqiqotlariga ko'ra 2050-yilga borib Sirdaryo havzasida suv resurslari 5 foizga, Amudaryo havzasida 15 foizga kamayishi mumkin...

Tabiyki, bunday ma'lumotlar har qanday aqli bor insonni hushyorlikka chaqiradi. Mamlakatimizda kelgusida iste'mol va qishloq xo'jaligi uchun ham zarur darajada suv zaxirasini yig'ish, uni tejash va ichimlikka yaroqsiz suvni qayta ishlash texnologiyalarini xarid qilish orqali muammoga yechim izlayotgan olimlarimiz bu xususida kechayu kunduz bosh qotirayotgan bo'lishsada, masalaning ikkinchi tomonini, ta'bir joiz bo'lsa asosiy jihatinani e'tibordan chetda qoldirmasligimiz lozim. Chunki texnologiyalar suvni qancha ko'p tejamasin, iste'molchi bu suvdan samarali foydalanishga o'tmas ekan, yillik suv sarfi hajmi oshib boraveradi. Shu ma'noda ham Singapur tajribasini jiddiy o'rganish, eng muhimi "suvni tejab ishlatish" amaliyotini o'zlashtirishimiz kerak, nazarimda. Yo'qsa...

Suvsizlikni tasavvur qilishga ham qo'rqqan kishi...

TADDIQOTCHILARNING
PROGNOZLARIGA QARAGANDA
2050-YILGA BORIB QURG'OQCHILIK
DUNYONING TO'RTDAN UCH QISMIGA
TA'SIR QILA BOSHLAYDI.

O'ZBEK OLIMLARI HAM YAQIN 20 YIL ICHIDA YURTIMIZDA SUVGA BO'LGAN TALAB SEZILARLI OSHISHI VA MAVJUD SUV RESURSLARI KESKIN KAMAYISHINI TA'KIDLASHMOQDA.

Mahbuba KARIMOVA,
«Milliy tiklanish»
muxbiri

Bugunga kelib esa hatto Singapurning global muammo sanalgan suv resurslarini oqilona boshqarish, suv tejovchi texnologiyalar borasidagi tajribalari butun dunyoga o'ziga xos namuna bo'lyapti. Bilamizki, bu shahar-mamlakat tabiiy yo'l bilan shakllanadigan suv resurslariga ega emas. Shuning uchun ham singapurliklar suv siyosatiga, suvdan oqilona foydalanishga jiddiy e'tibor qaratishadi. Mutaxassislar fikricha, Singapurning suvni tejamkor va oqilona ishlatishga bo'lgan intilishining muhim omillaridan biri – bu qo'shni Malayziyaning suv resurslariga bog'liqligi hisoblanadi. Ya'ni, mamlakat ehtiyojidagi suvning 40 foizi Malayziyadan keltiriladi. 30 foizi esa "NEWater" dasturi – chiqindi suvlarini tozalash hisobidan olinadi. Dengiz suvini chuchuklashtirish 23, mahalliy suv havzalari esa atigi 10 foizni tashkil etadi. Shu bois ham aholi tushungan holda suvni tejab, uni qayta

ishlashga alohida e'tibor qaratadi. Manbalarda qayd etilishicha, Singapur hukumati 2006-yilda mamlakatni suv resurslari sohasidagi global tadqiqot markaziga aylantirish maqsadida katta investitsiya kiritgan. 2008-yilda esa Singapur Milliy universiteti qoshidagi Li Kuan Yu nomidagi Davlat siyosati maktabida maxsus suv siyosati instituti tashkil etilgan. E'tiborlisi, bu davlatda 2008-yildan Singapur xalqaro suv haftaligi o'tkazilib, o'shandan beri ushbu tadbir jahon suv sanoati olamidagi muhim voqealar qatorida tilga olinadi.

Shu kunlarda ham suv ta'minoti bilan shug'ullanadigan 70 dan ortiq mahalliy va xalqaro kompaniyalar faoliyat yuritib kelayotgan ushbu shahar – davlatga Davlatimiz rahbari Shavkat Mirziyoyevning tashrifi davomida Singapurda 23 ta tadqiqot markazi 100 ga yaqin loyihalar ustida ish olib borayotgani, bugungi kunda shahar aholisini suv

Zebiniso AHMADOVA,
"Milliy tiklanish"
demokratik partiyasi
Buxoro viloyati kengashi
bosh mutaxassisi

YOKI JADID ISLOHOTLARIDA TIL-IMLO MASALALARI

Abdurauf Fitrat nafaqat davlat va jamoat arbobi, balki adabiyot, tarix va fanning boshqa sohalarida ham samarali ijod qilgan qomusiy olim hamdir. U tarixchi sifatida amirlik hududida sodir bo'layotgan voqea-hodisalarni qog'ozga tushiribgina qolmay, ularga faol siyosatchi, olim hamda davlat va jamoat arbobi sifatida o'z munosabatini bildirib kelgan. Xususan, mamlakatning ijtimoiy-siyosiy hayotida yuz bergan voqea-hodisalarni xolis baholab, o'zining ilmiy maqolalari, risola va asarlarida keng tadqiq qilgan.

Abdurauf Fitratning til-imlo masalalari bo'yicha tashabbuslari ham diqqatga sazovordir. Ma'lumki, 1926-yilning 26-fevral – 5-martida Bokuda o'tkazilgan Butunittifoq birinchi turkologlar qurultoyida turkiy xalqlar yozuvini arab imlosidan lotin imlosiga o'tkazish masalalari muhokama qilinib, bu haqda ijobiy qarorlar qabul qilindi. Qurultoyda o'zbekistonlik turkolog olimlar, yozuvchi va shoirlar ham faol qatnashganlar. Fitrat Toshkent shahrida tashkil qilgan "Chig'atoy gurungi" jamiyatiga 1919-1921-yillarda rahbarlik qilgan paytlardayoq turkiy xalqlar imlo va yozuvini isloh qilish, o'zbek adabiy tilining grammatikasi qoidalarni ishlab chiqishda faollik ko'rsatgan edi. U adabiyotshunoslik va tilshunoslikka bag'ishlangan ko'plab ilmiy maqolalari va risolalarida ham ushbu mavzuga alohida e'tibor qaratgan. Shuning uchun ham u 1921-yilning yanvar oyida bo'lib o'tgan O'zbek tili va imlo qurultoyida muhim rol o'ynaydi.

Fitrat turkiy xalqlar yozuvini lotinlashtirish masalasida ham katta ishlarni amalga oshirgan. Xususan, u O'zbekiston, Ozarbayjon, Qozog'istonda bo'lgan maslakdoshlari Nazir To'raqulov, Shokir Rahimiy, Ahmad Boytursun va boshqalar bilan birgalikda Boku qurultoyini tayyorlash va o'tkazishga munosib hissa qo'shadi. Turkiy xalqlar, xususan, o'zbek yozuvini lotinlashtirish g'oyasi birinchi marta 1921-yil yanvarda Toshkentda o'tkazilgan O'zbek tili va uning imlosiga bag'ishlangan qurultoyda o'rtaga tashlangan bo'lsada, dastlab ko'pchilik tomonidan qo'llab-quvvatlanmaydi. Qurultoyda bu haqda maxsus ma'ruza qilgan Abdurauf Fitrat o'z so'zida arab grafikasini bosmalash va qo'llash ishidagi bir qator qiyinchiliklar borligini ko'rsatib o'tish bilan birga, uni soddalashtirish

zarurligini taklif qilib, arab grafikasini saqlab qolish zarurligini ta'kidlaydi. Bu paytgacha Turkistonda arab imlosidagi o'zbek yozuvi 2 marta isloh qilingan edi. Oradan ko'p o'tmay u o'zbek yozuvini lotinlashtirish g'oyasining tarafdori bo'ldi. Bu yo'lida u o'zi safdoshlari bilan tinimsiz kurash olib borib, lotin imlosi tarafdorlarining arab imlosi tarafdorlari ustidan g'olib chiqishiga hissa qo'shadi. Turkiston ASSRda 1922-yilning oxiriga kelib imloni o'zgartirish masalasida muzokaralar yanada kuchayadi. Maorif va madaniyat xodimlarining qurultoyida bu masalada hatto keskin tortishuvlar yuz beradi. Bu qurultoyda asosiy ma'ruzachi bo'lgan turkiy tillar bilimdoni professor Ye.D.Polivanov O'rta Osiyo xalqlari uchun arab imlosidan voz kechish og'ir ekanligini aytada, arab imlosini o'zgartirish tarafdori bo'ladi. Keskin munozara va bahslardan so'ng Turkiston ASSR Maorif xalq komissarligi huzuridagi Davlat Ilmiy kengashi tomonidan qo'llab-quvvatlangan arab imlosini yengillashtirish va isloh qilish tarafdorlari g'alaba qiladilar. Va, qurultoyda 6 ta moddadan iborat qaror qabul qilinadi.

Avval qayd etilganidek, 1926-yil 26-fevral – 5-martda o'tgan Boku Butunittifoq I qurultoyida O'zbekiston SSR Maorif xalq komissari Rahim Oxunjon o'g'li Inog'omov boshchiligidagi O'zbekiston delegatsiyasi (10 nafar vakil) ham faol qatnashadi. Qurultoyda R.Inog'omovdan tashqari, Abdurashid Abdujabborov (Samarqand shahri bu paytda O'zbekiston SSRning poytaxti bo'lgan), Mixail Gavrilov (Toshkent), Ashurali Zohiriy (Farg'ona), Elbek (Mashriq Yunus) o'g'li, (Toshkent), Shokirjon Rahimiy (Toshkent), Bekjon Rahmonov (Xiva, Xorazm), Ismoil Sadiy (Buxoro), Majid Usmonov (Samarqand), G'oz-Olim Yunusov (Samarqand)lar delegat sifatida qatnashadilar. Biroq mashhur tilshunos va adabiyotshunos olim, shoir va yozuvchi, lotinlashtirish g'oyasining izchil tarafdori bo'lgan Fitrat bu qurultoyda qatnasha olmaydi. Fikrimizcha, bunga sovet hokimiyati imkoniyat bermaydi. O'sha qurultoyda turkiy xalqlar yozuvini arab imlosidan lotin imlosiga o'tkazish masalalari ko'rib chiqiladi. Qurultoy faoliyatiga Ozarbayjon Yangi turk alfaviti (alfabosi) komiteti raisi Samad Agamali o'g'li rahbarlik qiladi. Jami 131 nafar delegat qatnashgan tadbirda faqat bir ayol bo'lib, u ozarbayjonlik Ayna Sultanova edi. Qurultoy ishidagi SSSRdagi barcha turkiy xalqlarning vakillari, shuningdek, akademiklar V.V.Bartold va S.F.Oldenburg, Butunrossiya Sharqshunolar ilmiy assotsiatsiyasi raisi M.Pavlovich, Dog'iston ASSR Xalq Komissarlari Soveti raisi Jaloliddin Xo'rqmasov, Leningrad, Moskva, Toshkent, Samarqand, Buxoro

va boshqa shaharlardan kelgan eng yaxshi mutaxassislar ishtirok etadilar. Shuningdek, qurultoyda xorij, ya'ni Turkiya (3 kishi), Germaniya (2 kishi), Avstriya va Vengriya (1 nafardan vakil) dan ham mehmonlar ishtirok etadi. Qurultoy Prezidiumiga 22 nafar kishi saylanib ular orasida S.Agamali o'g'li dan tashqari V.Bartold, A.Boytursun (Qozog'iston), Galimjon Ibrohimov (Tatariston), M.F.Ko'prulizoda (Turkiya), R.Inog'omov (O'zbekiston), professor A.N.Samoylovich, B.Berdiyev (Turkmaniston), U.Aliyev (Shimoliy

1929-yil 15-23-martda Samarqandda o'tgan O'zbekiston adiblari, imlochilari va yetakchi ziyolilari qurultoyida esa o'zbek yozuvini arab imlosi (grafikasi) dan lotin yozuviga o'tkazish haqida qaror qabul qilinadi. Bu qaror O'zbekiston SSR Maorif xalq komissarligi hay'ati tomonidan 1929-yilning 10-avgustda tasdiqlanadi.

SSSR Xalq Komissarlari Soveti va Butunittifoq Markaziy Ijroiya Komitetining 1929-yil 7-avgustdagi "Sovet Ittifoqi xalqlarini arab yozuvidan yangi lotin alifbosi (alfaviti)ga o'tkazish

” Fitrat turkiy xalqlar yozuvini lotinlashtirish masalasida ham katta ishlarni amalga oshirgan. Xususan, u O'zbekiston, Ozarbayjon, Qozog'istonda bo'lgan maslakdoshlari Nazir To'raqulov, Shokir Rahimiy, Ahmad Boytursun va boshqalar bilan birgalikda Boku qurultoyini tayyorlash va o'tkazishga munosib hissa qo'shadi.

Kavkaz) va boshqalar bor edi. Qurultoyda 17 ta majlis o'tkazilib, unda 40 ta ma'ruza va qo'shimcha ma'ruzalar eshitiladi. Qurultoyda yozuv masalasida ikki xil yondashuv: lotin imlosiga o'tish tarafdorlari (J.Qorqmasov) va arab imlosini isloh qilish tarafdorlari (G'. Sharof) o'rtasida shiddatli kurash ketadi. Bunda juda ko'pchilik ovoz bergan lotin imlosiga o'tish tarafdorlari g'alaba qozonadilar. O'zbekistondan qatnashgan Ashurali Zohiriy, G'oz Olim Yunusov va ularning respublikadagi tarafdorlari Qayum Ramazonov, Abdurahim Yo'ldoshev, Po'latxon Qayumov va boshqalar esa lotin imlosiga o'tishga keskin qarshilik ko'rsatdilar. Fitrat domla ularning bu qarshiligni sindirishda o'zining ilmiy maqolalari va risolalari bilan faol xizmat qildi.

Turkiy xalqlar yozuvining arab imlosidan lotin imlosiga o'tkazish haqida qaror qabul qilinishi nafaqat Sovet Ittifoqidagi turkiy xalqlar hayotida, balki butun dunyodagi turkiy xalqlar uchun ham olamshumul voqea bo'ldi. Boku qurultoyida ikki yildan keyin O'zbekiston SSRning poytaxti Samarqand shahrida Butunittifoq turkologlar II qurultoyini o'tkazishga kelishib olindi. Biroq keyinchalik sovet hokimiyati Samarqandda bunday qurultoy o'tkazilishiga yo'l qo'ymadi. Qurultoyda Ozarbayjonning lotin imlosiga o'tish tajribasidan boshqa turkiy xalqlar o'rnak olishi masalasiga alohida to'xtab o'tiladi. Buning uchun Butunittifoq yangi turkiy alfavitiga o'tish Markaziy qo'mitasi tashkil qilinadi. Bu qo'mitaning birinchi plenumi Boku shahrida 1927-yili o'tkazilib, unda 34 ta harfdan iborat bir tizimga solingan yangi turkiy alifbo loyihasi qabul qilinadi.

to'g'risida"gi qarori bilan esa mamlakatda turkiy xalqlar yozuvi lotin imlosiga o'tkaziladi. 1930-yildan boshlab esa lotinlashtirishning yangi erasi boshlanadi. Turkiya Respublikasida esa 1928-yilda lotin yozuviga o'tish boshlangan edi. Biroq sovet hokimiyati turkiy xalqlarni lotin yozuviga o'tib, til va imlo jihatidan o'zaro birlashishiga qarshi edi. Buning ustiga Turkiyada lotin yozuvi qabul qilishgach, sovetlar turkiy respublikalar uchun Turkiya bu jihatdan ham o'rnak bo'lishini xohlamas edi. Shuning uchun ham Sovet hokimiyati SSSRda yashovchi barcha xalqlarni kirillitsaga asosidagi yozuvga o'tkazishga kirishadi. VKP(b) Markaziy Komiteti va SSSR Xalq Komissarlari Sovetining 1939-yil boshlarida qabul qilgan qaroriga ko'ra, barcha respublikalarda kirillitsaga o'tish kerak edi. 1940-yil 8-mayda O'zbekiston SSR Oliy Soveti III sessiyasida T.N.Qoriniyozovning ma'ruzasi bo'yicha lotin yozuvidan kirill (rus grafikasi) asosidagi o'zbek yozuviga o'tish to'g'risida qaror qabul qilindi. Xulosa qilib aytganda, O'zbekistonda 1940-yildan boshlab lotin yozuvidan voz kechildi hamda kirill imlosiga o'tildi. Bolsheviklar til va imlo siyosatini ham o'z maqsadlariga bo'ysundirib, undan yagona sovet xalqi yaratish, bu xalqni faqat rus tilida gapirish va yozishga majbur qilish, ya'ni ruslashtirish siyosatini avj oldirdilar. Tabiiyki, bunda taraqqiyparvar islohotchi Fitratning xizmatlari ham unutilishga mahkum qilindi. Barcha turkiy respublikalar qatorida O'zbekistonda ham bu davrda millat xotirasi va xalq ma'naviyatiga kuchli zarba berildi. "Chig'atoy gurungi" tugatilib, uning a'zolari oliy jazoga hukm qilindilar.

**MENING KIMLIGIMNI
EL BILSA BO'LDI**

Dilimning rangini gul bilsa bo'ldi,
Mening kimligimni el bilsa bo'ldi.

Olis yulduzlarga sirrim aytmiram,
Nolishimni tonggi yil bilsa bo'ldi.

Ucharga har qushdan par topinmadim,
Parvozlarni hadisin dil bilsa bo'ldi.

Jaholat mehrobi toshin o'pmadim,
O'shal bag'ri toshim til bilsa bo'ldi.

Damlar shikvasiga uchma omon bo'l,
Fazlu kamolingni el bilsa bo'ldi.

Ko'zlarini yashirgin mendan,
O'tib ketay yoningdan befarq,
O'tib ketay yoningdan bedard,
Ko'zlarini yashirgin mendan.
Borligimni payqama, mayli,
Burchaklarda, mayli, qayrilma,
Meni deb tinchingdan ayrilma,
Borligimni payqama, mayli.
Nomim bo'lsa qalbingda agar,
O'tib tashla, mayli, tuproqqa.
...Har kuni o't shu yo'lni toptab,
Nomim bo'lsa qalbingda agar.

UMR O'TAR, VAQT O'TAR

Umr o'tar, vaqt o'tar,
Xonlar o'tar, taxt o'tar,
Omad o'tar, baxt o'tar,
Lekin hech qachon chiqmas yodimdan
Sening yurishlaring, sening kulishlaring.
Bahorda bog' na go'zal,
Qor tushsa tog' na go'zal,
Bu yoshlik chog' na go'zal,
Lekin hech qachon chiqmas yodimdan
So'zsiz qarashlaring, holim so'rashlaring.
Oy chiqar goh zaholi,
Do'stlar ko'pdir vafoli,
Hayot shundan safoli,
Lekin hech qachon chiqmas yodimdan
Sokin so'zlashlaring, pinhon izlashlaring.
Umr - yo'l, qayrilish ko'p,
Uchrashish, ayiriliq ko'p,
Unutish, aytilish ko'p,
Lekin hech qachon chiqmas yodimdan
O'sha kulishlaring, o'sha kelishlaring...

FIRUZA

Kelmading.
Qushlar ko'chib ketdi qoshimdan,
Tushlar cho'chib ketdi yoshimdan,
Hushlar uchib ketdi boshimdan,
Kelmading.
Xazonlar to'p bo'ldi yillab men uchun,
Osonlar yo'q bo'ldi yillab men uchun,
Armonlar ko'p bo'ldi yillab men uchun,
Kelmading.
G'amlarning bariga to'zdim - chidadim,
Namlarning bahrida suzdim - chidadim,
Damlarning shahdidan o'zdim - chidadim,
Kelmading.
Kunlarim hijronga o'qdek yoqqanda,
Ruhim oti qonga cho'g'dek botganda,
So'nggi o'qni jonga o'zim otganda,
Sen kelding uzr so'rab...
Sen kelding nechun?!

ESHINGDAN O'TAMAN...

Kuz yoysa ham yo'llarga xazon,
Qor ko'msa ham borliqni butun,
Ko'klam kelib, ursa ham xandon,
Eshingdan o'taman bir kun.
Sochlaringga tushsa hamki oq,
Peshanangni bossa ham ajin,
Kirganda ham gavganga titroq,
Eshingdan o'taman bir kun.
Mayli, shunda tanimasang ham,
Yoki desang ko'rmayin turjin,
Yoshim yutib, boshim qilib xam,
Eshingdan o'taman bir kun.
Meni demay yumsang ham ko'zing,
Xonang qolsa zulmatga tutqun,
Xotirangga sham bo'lib o'zim,

**Omon
Nasyon**

Eshingdan o'taman bir kun.
Vaqtim etib chiqsa bu jonim,
Dardlarimga yasalsa yakun,
Bu dunyoni tark etar onim
Eshingdan o'taman bir kun.

**"SENI YAXSHI KO'RAMAN"
TURKUMIDAN**

Ko'p kezma daraxtzor bog'lar ichinda,
Daraxtlar dil do'sting bo'lolmas sening,
Chorlasang kelolmas, yonib qucholmas,
Sen faqat mening bo'l,
meniki,
mening.
Ko'p qolma jarang suv buloq bo'yinda,
Buloq ham dil do'sting bo'lolmas sening,
Qaynashim chashmadan teran joydandir,
Sen faqat mening bo'l,
meniki,
mening.
Ko'p titma muhabbat kitoblarini,
Kitoblar dil do'sting bo'lolmas sening,
Bu ishning tarixi mening qalbidam,
Sen faqat mening bo'l,
meniki,
mening.

Ochil, ey gul, gul vaqtning bo'ldi,
Uyg'on, ey dil, dil vaqtning bo'ldi.
Yetar ming bir kecha ertaga,
Tong sirlarin bil, vaqtning bo'ldi.
O'z haqqini bilmagan quldur,
Shukr etgan ham qul, vaqtning bo'ldi.
Noming aziz, o'zingga bek bo'l,
El bo'l endi, el vaqtning bo'ldi.
Ogoh etar soatsiz qismat,
Harakating qil, vaqtning bo'ldi.
Tilni qutqar tillar bandidan,
Tilga kirgin, til vaqtning bo'ldi.
O'zbekiston, falak burjiga
Yuragangni il, vaqtning bo'ldi.

O'rtamizda birgina olma -
Olam ichra yumaloq ilin.
O'rtamizda birgina olma -
Balki g'am u yo balki sevinch.
O'rtamizda birgina olma,
Yarmi qizil, yarmi och-yashil.
Hayo tug' yonidan qizil u,
U sog'inchning ramzidir asil.

O'rtamizda birgina olma,
Barmoq uchi tegsa tovlanar.
Alvon iffat, yashil tashnalik
Bir senga, bir menga dovlanar.
O'rtamizda birgina olma,
Gard tegmagan, biram pokiza.
Hozircha u rangin bir havas,
Lab tegsa boshlanar mo'jiza...

Yaratganga shukur, sen yana kelding,
Hamma qonunlarning o'zgardi kuchi.
Men senga uzundan uzun ot qo'ydim:
"Ey, eski dardlarni yangilatuvchi!"
Barmoqlar barmoqlar uchini sezdi,
Ko'ngil bir ilohning kuchini sezdi,
Yurak allanening o'chini sezdi,
"Ey, uzoq yo'llarni yaqinlatuvchi!"
Yana ikki ko'zdan sirqildi namlar,
Billurni yuvdilar pokiza g'amlar.
Qani ul Sir, Amu mavj urgan damlar,
Ey, sen dengiz tubin dolgalatuvchi?!

Ketishim shart edi. Na iloj, ketdim,
yolg'izlik qa'rida qoldirib seni.
Shu ma'yus ko'zlariga jo bo'lar endi
tun degan azobning bo'yi va eni.
Xush damlar hamdaming - ko'zgu bu kecha
tikka turgan ko'ldek yutishga tayyor.
Bir paytlar baxtingdan shahodat bergan
yulduzlar bu oqshom olis va bekor.
Oq yostiqa boshni g'amgin bosasan,
oqlikda ilinjisiz to'lg'anar gavda.
Sochlarining yuzingga aylana tortar,
utilgan quyoshdek qora, bezovta.
Soat birmi-ikki.

Turib yurasan
yostiqlar sezmasin deb qalb sanchig'ini.
Kulib, jim quchasan haligina men
o'tirgan kursining suyanchig'ini.
Ko'nglim, o'zingdan ko'r: endi hech tinmay
ta'qib etar seni ul ma'yus nigoh -
ayolni tun bilan yolg'iz qoldirmoq
gunohlar ichida eng ogir gunoh!

TO'RTLIKLAR

Tong otdi, olamda ming rasm ko'rdim,
Mehrlar ko'zlarni pok, ma'sum ko'rdim.
Hech kim zahar sepib - bol yiqqan emas,
Gul kirgan uylarda tabassum ko'rdim.

Ey zot, xanjar bilan sen dam talashma,
Olam uyindasan, olam talashma,
Mening o'z dardimdir elimning dardi,
O'z darding bo'lmasa qalam talashma.

Birlik - ko'ngil bilan gulning birligi,
Birlik - vijdon bilan tilning birligi.
Birlik - to'qson ikki bo'li o'zbekning -
Ertadan umidvor elning birligi.

Taning hech tinmasin o'rgangan ishdan,
Ko'ngling - o'zi suygan, o'rtangan ishdan,
Aqling elab tursin bori olamni,
Shunda umring tinmas yangilanishdan.

Olam ko'zgidam ming sinar yog'du,
O'zinniki emas, hatto tush, uyqu...
Bu nurlarga tartib kim berar ekan,
Qachon bir idishga tushar bor og'u?!

Shimolda biz yozdan xazonga tushdik.
Bu - janub. Yana "yo ramozon!" ga tushdik.
G'arbga ketdik - tubsiz qozonga tushdik.
Sharqqa yurdik, yana ozonga tushdik.

Dehqon o'z xirmonin ko'rmasin hech kam,
Do'stlar yig'insinlar erta ham, kech ham.
O'z yer, o'z joyida yashasin ellar,
O'z erkin boshqadan so'ramay hech ham!

? – 2024-yildan boshlab tibbiy ma'lumotnomalar qog'oz shaklida talab qilinmaydi, degan xabar tarqalyapti. Agar shunday tartib joriy etilsa, odamlarga rosa yengillik bo'lardi. Aytinch, ushbu xabarning huquqiy asosi bormi?

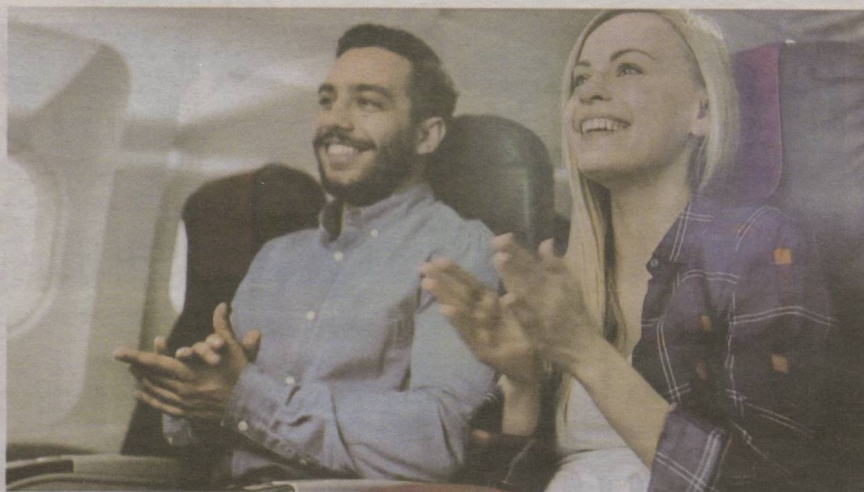
Feruza Hikmatova,
Shayxontohur tumani
Nizomiy nomidagi
Pedagogika universiteti
talabasi

– Prezident Shavkat Mirziyoyevning “2022 – 2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasini “Insonga e'tibor va sifatli ta'lim yili”da amalga oshirishga oid Davlat dasturi to'g'risida»gi jamoatchilik muhokamasiga qo'yilgan Farmoni loyihasida aholiga birlamchi tibbiy xizmatlarni yaqinlashtirish va uni sifatli tibbiy xizmatlar bilan ta'minlash, kasalliklarni erta bosqichda aniqlash, bemorlarga qo'shimcha qulayliklar yaratish choralari belgilab qo'yildi. Shuningdek, hujjatda vaqtincha mehnatga layoqatsizlik vараqalari va boshqa tibbiy ma'lumotnomalar berilishi ham bosqichma-bosqich elektron shaklga o'tkazilishi ta'kidlandi. Demak, mazkur Farmon imzolansa, 2024-yil 1-yanvardan boshlab tibbiy ma'lumotnomalar qog'oz shaklida talab qilinmaydigan bo'ladi.

? – 2024-yildan boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun bepul ovqatlanish yo'lga qo'yilishi haqida eshitdim. Shu to'g'rimi? Parizoda Jumanazarova, Yangiyo'l tumani, o'qituvchi

– Xabaringiz bo'lsa, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining “2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasini “Insonga e'tibor va sifatli ta'lim yili”da amalga oshirishga oid Davlat dasturi to'g'risida»gi farmoni loyihasi umumxalq muhokamasiga qo'yildi. Unga ko'ra, 2023/2024 o'quv yilidan boshlab barcha viloyatlar va Toshkent shahrida boshlang'ich sinf o'quvchilarini bepul ovqat bilan ta'minlash yo'lga qo'yiladi. Ma'lumot uchun, ushbu hujjat loyihasi 22-fevralga qadar muhokamada bo'ladi.

Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi axborot xizmati

? – Ko'p kinolarda samolyot qo'nishi bilan qarsak chalib, uchuvchilarni olqishlash holatlarini ko'raman. Bu odat qachon paydo bo'lgan va buning ma'nosi nima? Eldor Yusupov, Buxoro viloyati

– Ma'lumotlarga ko'ra, fuqarolik aviatsiyasida tarixiy tajribasiga ega bo'lgan AQSHning “Panam” aviakompaniyasi 1979-yilning aprel oyida Nyu-Yorkdan Tokioga qo'nishsiz parvozni amalga oshirgan. Shu yilning dekabrda esa Sidneydan San-Fransiskogacha bo'lgan 11937 km.lik masofada yana bir qo'nishsiz parvoz amalga oshiradi. Bu o'sha davr uchun rekord natija edi. Shu sababli ham yo'lovchilar qarsak chalib yuborishadi. Bu an'anani 1988-yil may oyida 13 soatu 41 daqiqa samoda parvoz qilgan yo'lovchilar ham takrorlashadi. Buning zamirida sog'-salomat manzilga yetib kelishgani uchun Yaratganga shukrona va uchuvchilarga minnatdorlik ramzi mujassam. Bugunga kelib esa parvoz vaqtidan qat'iy nazar yo'lovchilar bu odatni amalga oshirishadi.

Temurbek Muhammadiyev,
mustaqil tadqiqotchi

? – 3 nafar farzandim bor. Kenjam yaqinda 3 yoshga to'ldi. Endi hozirgacha olgan ikki yoshgacha bo'lgan bola nafaqasini o'lmaymanmi? Umuman, bola nafaqasini tayinlash tartibi haqida kengroq ma'lumot bersangiz?

Husnora Shodiyeva Mirishkor tumani

– Bolalar nafaqasi 12 oy muddatga tayinlanadi, biroq oilaning eng kichik yoxud yagona bolasi uchun tegishli o'n sakkiz yoshga to'lgan o'ning oxirigacha to'lanadi. Agar bir oilada tug'ilgan, farzandlikka olingan yoki vasiylikka qabul qilingan bolalar egizak bo'lsa, ularning biri yoshi 3 yoshgacha bo'lgan kichik bola, keyingilari mos ravishda ikkinchi, uchinchi yoki to'rtinchi hisoblanadi. «Yagona reyestr» AT orqali kam ta'minlangan deb e'tirof etilgan oilalar (shaxslar) qo'shimcha hujjatlar va ma'lumotnomalarni

– Ayni paytda Yakka tartibdagi tadbirkorlarga ko'p yengilliklar berilayotgani ta'kidlanayapti. Imkon bo'lsa ular qanday tartibda soliq to'laydilar? Shu haqda ma'lumot bersangiz.

Adolat Rahimova,
Sergeli tumani,
tadbirkor

– Gap shundaki, bir kalendariy davomida YATning olgan daromadi 100 million so'mgacha bo'lsa, qat'iy belgilangan tartibda soliq to'laydi. Bir kalendariy yilida olgan daromadi 100 million so'mdan oshgan, biroq 1 milliard so'mdan oshmaydigan yakka tartibdagi tadbirkorlar tovar aylanmasidan olinadigan daromad hisobidan soliq to'lashga o'tkaziladi. Shuningdek, bir kalendariy yilida tovarlar aylanmasidan olingan daromadi 1 milliard so'mdan oshgan yakka tartibdagi tadbirkorlar soliqlarni yuridik shaxslar uchun belgilangan tartibda to'lashga o'tkaziladi. Ularning joylashgan joyi va faoliyat turidan kelib chiqib, Toshkent shahridagi tadbirkorlar uchun alohida, viloyat markazidagi tadbirkorlar uchun alohida va chekka hududlardagi tadbirkorlar uchun alohida qat'iy belgilangan soliq stavkasi belgilangan.

Jahongir Ashurov,
huquqshunos

? – Lotus choyining foydali xususiyatlari haqida ma'lumot o'qib qoldim. Bu mahsulot O'zbekistonda ham yetishtiriladimi?

Gulsun Qilicheva,
Qarshi shahri

– O'simlikshunos olimlarning ta'kidlashicha, lotus nafaqat estetik zavq bag'ishlaydi, balki juda foydali va daromadli o'simlikdir. Osiyo mamlakatlari aholisi uni asosan sabzavot sifatida ishlatadi. Uning ildizlari qaynatiladi, qovuriladi, tuzlanadi yoki xom holatda iste'mol qilinadi. Lotusan kraxmal, un va yog' olinadi. Qushqo'nmas o'rniga barglari ishlatiladi, urug'lardan shirinliklar, hatto marmelad tayyorlasa ham bo'ladi. Bundan tashqari, bu o'simlik tibbiyot sohasida ham keng qo'llaniladi. Lotus choyi butun tanani tozalashga yordam beradi, kuchlanish va charchoqni ketkazadi. Zararli toksinlarni olib tashlaydi va eng muhimi, immunitet tizimini mustahkamlaydi, ortiqcha kaloriyalarni nazorat qiladi va metabolizmi oshiradi. 20 yildan beri Toshkent viloyatining Yangiyo'l tumanidagi Gulbahor qishlog'ida yashab kelayotgan aslida xitoylik bo'lgan Shuli Xe oilasi bilan yong'oq lotusini yetishtiradi. Garchi mahalliy iqlimimiz ushbu o'simlikni yetishtirish uchun xavfli bo'lsada, bu oila O'zbekistondagi lotus yetishtirish borasidagi ilk tajribani amalga oshirishga muvaffaq bo'ldi, deyish mumkin.

O'zFA Genetika va o'simlik eksperimental biologiyasi instituti matbuot xizmati

? – Hozirda 8 oylik homiladorman. Bo'lajak farzandimiz uchun hozirdan kerakli kiyim va turli buyumlar olmoqchi edik. Ammo sizlarga mumkin emas deyishyapti, bu noto'g'ri tushuncha emasmi?

Fazilat Arslonova,
G'ijduvon tumani

– Bunday qarash, ya'ni “hali tug'ilmagan bolaga kiyim-kechak olib bo'lmaydi” degan tushuncha xatodir. Chunki “har bir ishlar niyatga ko'radir” degan mazmundagi hadis bor. Qolaversa, dinimizda shumlanish yo'q. Shunday ekan bemaol yaxshi niyatlar bilan tug'ilajak farzandingizga kiyim-kechak olishingiz mumkin.

@Shayx_Hazrat

O'zingizni qiziqtirgan savollarga javob topolmayapsizmi? Bizning quyidagi telegram manzilingizga yo'llang, bizning mutaxassislar savollaringizga javob berishadi.

99 443-05-86

Advice.uz

«MILLIY TIKLANISH»
DEMOKRATIK
PARTIYASINING
LITSIUMIY-
SIVOSIY
GAZETASI

JAMOATCHILIK KENGASHI:
Alisher QODIROV – kengash rasi

Akmal SAVDOV,
Abdulkarim AKKULOV,
Abror PO'LATOV,
Amiridin BERDIMURODOV,
Akmal JUMANBOYEV,
Bahodir MAMATXONOV,
Baxtiyor SAYFULLAYEV,
Ilhom ABDULLAYEV,
Ibrohim G'OFUROV,
Iroda DADAJANOVA,
Minhojiddin MIRZO,

Bosh muharrir:
Mirodil ABDURAHMONOV

TABIRIYAT
MANZILI:

Toshkent shahri,
Uchtepa tumani,
Maqsud Shayxzoda
ko'chasi, 1 A-uy.
Gazeta tabiriyat
kompyuter markazida
terildi va sahifalandi.

Mualliflar fikri
tabiriyat nuqtayi
nazaridan farq qilishi
mumkin.

Tabiriyatga kelgan xatlar
doimiy e'tiborimizda bo'lib,
ular mualliflariga qaytarilmaydi.

NAVBATCHI
MUHARRIRLAR:
Ravshan MAHMUDOV,
Mabubba KARIMOVA,
NASHR UCHUN MAS'UL:
Ma'murjon YULDOSHEV
NAVBATCHI:
Viloyatxon SHODIYEVA
DIZAYN GURUHI:
Asilbek QUDRATOV,
Firdavs HAMIDULLAYEV

Gazeta «Shartq» nashriyoti-
matbaa aksiyadorlik
kompaniyasida chop etildi.
Korxonani manzili: «Buyuk
Turon» ko'chasi, 41-uy.

Elektron pochta:
mtkianish@bk.ru /
mtkianish@mail.ru

ISSN 2010-7714

ISSN 2010-7714

2008-yil 29-oktyabrda O'zbekiston
Matbuot va axborot agentligi
tomoniidan № 0223 raqami bilan
ro'yxatdan o'tgan.
Gazeta haftaning chorshanba kuni
chiqadi.

Adadi – 3 700.
Gazetaning bahosi kelishgan narxda
Qog'oz bichimi: A3. Hajmi: 4 bosma
taboq
Buyurtma: G – 216
Bosishga topshirish vaqti 21.00.
Topshirildi 3:15